

FOTOAJAKIRI / ESTONIAN PHOTO MAGAZINE

POSITIIV

40 / 2020 KEVAD / SPRING

10 POSITIIVSET AASTAT / 10 POSITIVE YEARS 2010-2020!

BRYAN ADAMS, MARTIN BUSCHMANN, MAŠA IVAŠINTSOVA, JARI JETSONEN, IRIS KIVISALU,
EPP KUBU, MARIANNE LOORENTS, SIRLI RAITMA, KAARI SAARMA, ANDRES TEISS

Ilu, valu ja valguse kogujad

BEAUTY, PAIN AND LIGHT COLLECTORS

Hea Positiivi lugeja

Tunnete fotokunstnikud julgevad olla haavatavad, draamatilised või naljakad, nad julgevad elada, vahendada tundeid ja olla nemad ise. Nad on maadeavastajad, kes oma rännakutel kogutud leiud toovad teistele jagamiseks.

Annika Haas käis külas Londonis elaval fotograafil Sirli Raitmal, kes on viimastel aastatel teinud fotolavastusi oma emast. Mõned neist humoorikad ja mängulised, mõned kriibivad hinge.

Iris Kivisalu esimene aktiseeria „Mees nimega Matias” valmis loomingulises sünergias modelliga. Saatetekstiks on intiimne sissevaade fotograafi ja modelli koostööle.

Kaari Saarma fotod ühishäitusest Mathuraga „Mina olen aednik” heidavad tunnetusliku pilgu inimese võimalusse olla omaenese elu aednik.

Kuidas tajuvad ilusad ja kuulsad inimesed oma elu, kui nad on ööpäev läbi kättesaadavad ekraanidel või kuuldel muusikafailidel? Kui suur osa nende elust kuulub neile ja kui palju fännidele, kes nad kuulsuse tippu on aidanud lennutada? Bryan Adamsi fotoseerias „Exposed” näeb meelelahutusmaailma tähti esinemas nii enesekindla modellina kui ka nende haavatavaid hetki.

Maša Ivašintsova ironilised melanhoolsed fotod viivad vaataja NSV Liidu argipäeva.

Marianne Loorents visualiseerib abstraktses seerias „Emapuhkus” oma unetusest ebareaalseks muutunud maailma.

Kui palju valgust on liiga palju? Martin Buschmann kaardistab ja lõigub oma öistel fotoretkedel Tallinnas pealinna valgussõnumeid.

Visuaalkunstnik ja filmitegija Epp Kubu on obsessiivne valguse ja peegelduste vaatleja. Tema fotokogus on filmilavastuste jaoks loodud valgusskeeme ja päikese kingitud hetki.

Soome fotograaf Jari Jetsonen mõtiskleb sakraalse valguse teemal.

Andres Teissi köidab ümbritsev virvarr ja peatumatult pulseeriv linnamaastik, mis on destilleerunud abstraktseks seeriaks „Eikuhugi”.

Ilusat fotokevadet soovides
Kristel Schwede
Positiivi peatoimetaja ja väljaandja

Dear *Positiiv* Reader

The photo artists capturing feelings dare to be vulnerable, dramatic or funny, they dare to live, convey emotions and just be themselves. They are explorers who bring back findings from their journeys to share with others.

Annika Haas visited the London-based photographer Sirli Raitma, who has been doing photo stagings of her mother over the past few years. Some of them humorous and playful, others will hurt your soul.

Iris Kivisalu's first series of nudes, titled *The Tale of Matias*, was completed in creative synergy with the model. The accompanying text is an intimate inside view of the cooperation between photographer and model.

The photos by Kaari Saarma at the joint exhibition of her own and Mathura's works, *I am the Gardener*, take a perceptive look at one's chance of being the gardener of one's own life.

How do the beautiful and famous, available on screen or in music files around the clock, perceive their lives? Which part of their life is theirs only and which for the fans, who, after all, have helped them reach the pinnacle of fame? The photo series *Exposed*, by musician Bryan Adams, both exhibits celebrities as self-confident models and also shows their vulnerable side.

The ironic-melancholic photos by Masha Ivashintsova take the viewer back to an ordinary day in the USSR.

In her abstract series *Maternity Leave*, Marianne Loorents visualises an unreal world created by her lack of sleep.

How much light is too much? In his nightly photo trips around Tallinn, Martin Buschmann maps and cuts messages conveyed by light in the capital.

The visual artist and filmmaker Epp Kubu is obsessed with observing light and its reflections. Her photo collection includes lighting schemes created for films, and moments gifted by the sun.

The Finnish photographer Jari Jetsonen ponders the topic of sacred light.

Andres Teiss is fascinated by the unstoppable pulsating urban landscape, distilled into the abstract series *Nowhere*.

Wishing you a beautiful photo spring
Kristel Schwede
Publisher and editor in chief

Sisukord

Contents

1
Ilu, valu ja valguse kogujad
BEAUTY, PAIN AND LIGHT COLLECTORS
Kristel Schwede

8
Sirli Raitma fotograafilised mängud emaga
SIRLI RAITMA'S PHOTOGRAPHIC GAMES WITH HER MOTHER
Fotod / Photos: Sirli Raitma
Tekst / Article: Annika Haas

Esikaas / Cover
Kaari Saarma
Heinaline
Haymaker

8
Sirli Raitma fotograafilised mängud emaga
SIRLI RAITMA'S PHOTOGRAPHIC GAMES WITH HER MOTHER. Foto / Photo: Sirli Raitma. EHA

18
Mees nimega Matias
THE TALE OF MATIAS
Fotod / Photos: Iris Kivisalu
Tekst / Article: Iris Kivisalu, Matias

28
Portreefotograaf Bryan Adams
PORTRAIT PHOTOGRAPHER BRYAN ADAMS
Fotod / Photos: Bryan Adams
Tekst / Article: Kristel Schwede

36
Maša Ivašintsova melanhoolne iroonia
MAŠA IVAŠINTSOVA'S MELANCHOLY IRONY
Fotod / Photos: Maša Ivašintsova
Küsis / Interview: Kristel Schwede

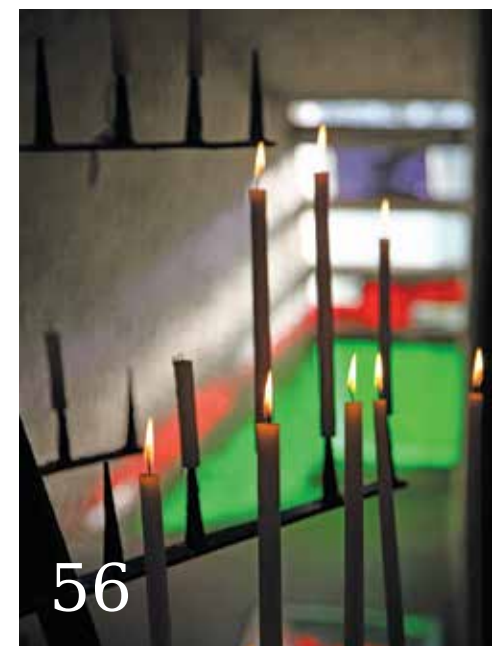
Tagakaas / Back cover
Epp Kubu
Paralleelne kiir
Parallel Ray

60
Epp Kubu: Valgus on tarkus
EPP KUBU: LIGHT IS WISDOM
Foto / Photo: Epp Kubu. Paralleelne kiir / Parallel Ray

44
Emapuhkus
MATERNITY LEAVE
Fotod ja poeesia / Photos and poetry: Marianne Loorents
Sissejuhatus / Introduction: Annika Haas

48
Mina olen aednik
I AM THE GARDENER
Fotod ja tekst / Photos and article: Kaari Saarma

56
Sakraalne valgus
SACRED LIGHT
Foto / Photo: Jari Jetsonen. Le Corbusier. Chapelle Notre Dame du Haut 1954, Ronchamp, France

56
Sakraalne valgus
SACRED LIGHT
Fotod / Photos: Jari Jetsonen
Tekst / Article: Kristel Schwede

60
Epp Kubu: Valgus on tarkus
EPP KUBU: LIGHT IS WISDOM
Fotod / Photos: Epp Kubu
Küsis / Interview: Kristel Schwede

72
Eikuhugi
NOWHERE
Foto: Andres Teiss

68
Millal nad magavad?
WHEN ARE THEY SLEEPING?
Fotod: Martin Buschmann
Tekst / Article: Kristel Schwede

72
Eikuhugi
NOWHERE
Fotod: Andres Teiss
Tekst / Article: Martin Buschmann

78
Praegu on igavik
NOW IS ETERNITY
Foto: Haide Rannakivi
Tekst / Article: Kristel Schwede

FOTOAJAKIRI **POSITIIV**

Telli endale või sõbrale!
Aastatellimuse hind Eestis on 26 eurot
positiiv.ee/tellimine

ESTONIAN PHOTO MAGAZINE **POSITIIV**

One year subscription in Europe 48 EUR
in other countries 56 EUR
info@positiiv.ee

OÜ MEEDIARONG
Roo 21a Tallinn 10611 Estonia
positiiv.ee info@positiiv.ee
www.facebook.com/FotoajakiriPositiiv

20mm F/2.8 Di III
OSD M1:2

24mm F/2.8 Di III
OSD M1:2

35mm F/2.8 Di III
OSD M1:2

Vaata maailma läbi fantastiliste fiksoobjektiivide

Jäädvusta maastikke, igapäevaelu, arhitektuuri või hoopis lähivaateid.
Suurendusaste 1:2 ning kõik see vaid 6cm pisikeses korpuses.

Mudelid Sony täiskaadriga hübriidkaameratele. Soodushinad Photopointis kuni 31. märtsini.
Lähim pildistamiskaugus 20mm, 24mm ja 25mm objektiividel vastavalt 11cm, 12cm ja 15cm.

399€
~~429€~~

www.photopoint.ee

TAMRON

NÄITUSED FOTOMUUSEUMIS Kevad 2020

FOTORÜHMITUS BEG 45

Jevgeni Klimov (1946-1996), Galina Kuljus (1949),
Boris Telitsõn (1949), Ene Kärema (1948), Tiit Paalmäe (1948)

Galerii
23.01-15.03.2020

Paola Suhonen
SOUTHERN BOYS, SOUTHERN GIRLS
Galerii ja projektiruum
26.03-10.05

PORTREE TEEMA AASTANÄITUS
Galerii
14.05-15.11

Alena Shminke
DIALOGID
Projektiruum
21.05-06.09

FOTOMUUSEUM Raekoja 4/6 Tallinn (+372)644 8767
foto@linnamuseum.ee www.facebook.com/fotomuuseum/

FOTO: Dmitri Kotjuh, Järva Teataja / Postimees Grupp. Esimene naiskapten raudteelaevas

EESTI PRESSIFOTO 2019

**Avanäitus Ülemiste keskuses
6.-29. märts 2020**

Parimaid Eesti pressifotosid näeb kuni sügiseni
Pärnus, Tartus, Narvas ja Rakveres

Täpsem info: Eesti Pressifotograafide Liidu Facebooki lehelt
www.facebook.com/Eesti-Pressifotograafide-Liit-EPFL-126933907352735/

**Margi Sander (25) on Eesti esimene naisvedurijuht,
kes oma sõnul ei kujuta ette, et võiks ka mõnda muud tööd teha.**

Sirli Raitma fotograafilised mängud emaga

SIRLI RAITMA'S PHOTOGRAPHIC GAMES WITH HER MOTHER

Fotod / Photos: Sirli Raitma

Tekst / Article: Annika Haas

Londonis elava Eesti fotograafi Sirli Raitma edu on olnud viimasel aastal peadpööriv: konkursi „Portrait of Britain 2019” võit, õnnelik jõudmine „American Photography Open 2019” ja „Life Framer Open Call 2019” välja valitud kandidaatide nimekirja, maailma mainekaima portreevõistluse „Taylor Wessing Photographic Portrait Prize 2019” (TWPP 2019) eksponendiks valituks osutumine jne. Kuid kõige suurem saavutus on hoopis ema ja tütre fotograafilises mängus taastunud inimlik, hingeline rahulolu- ja väärtuseseisund.

Tähelepanuväärne on, et portreefotokunsti fookusesse tõusnud visuaalsete arutluste seas on just isiklikud, perekondlikud saagad tõstetud ettepoole harjumuspärastest – transsoolised, mittebinaarne soolisuus, rassitemaatika, puudega inimeste keskpunkti toomine jne – ning näidatud, et tundlikud lood on olemas vahetult meie lähedal. Väljapaistvates kunstisaalides on meid harjutatud mõtisklema, kuidas me iseennast identifitseerime kollektiivis, võimustruktuurides ja ajaloo sümbolsetes ilmutustes. Kuid nüüd oleme klassikalise fotomeediumi abil ootamatul viisil pandud silmitsi tõdemusega, et „teistsugune” on kohal meie intiimses sfääris püsivalt. Nii TWPP 2019 võidutöö, Ameerika fotograafi Pat Martini portree kui ka Sirli Raitma portree on jutustused oma emast, mis hargnevad küll paralleelseid eri radu, kuid mille üldinimlik foon on tuttav kõigile vaatajaile.

Et luua sidet oma hääbuva lähedasega, kasutas Pat Martin just fotograafiat. Kogu oma elu sõltuvusega võidelnud ema oli jäänud pojale mõistetamatuks. Brittide rahvuslikule portreegaleriile antud avalduses ütleb fotograaf: „Mõistsin suurema osa elust oma ema valesti ja olin tunnistajaks, kuidas ka maailm ei saanud temast kunagi aru. Tema pildistamisest sai viis peeglist vaadata ja leida detaile, mida ma polnud kunagi märganud.”

Martini ja Raitma töid seob tundlikule teemale lähenev huumori võtmes ja neis avaldub fotograafide võime tabada oma ema võitlust ja uhkust, mis illustreerib portreede võimet väljendada kaotust ja esile kutsuda mälestusi. Samas, kui Martini emaportreedes väljendub tunnete keerukus, siis Raitmale on ema Eha pildistamine kui fotograafiline mäng, isegi alateadlik tervendav ravim, kuidas lähedane inimene tuua välja depressioonist.

The success of the London-based Estonian photographer Sirli Raitma over the past year has been mind-boggling: winning the *Portrait of Britain 2019* contest, a lucky landing on the shortlists for *American Photography Open 2019* and *Life Framer Open Call 2019*, being selected as an exhibitor at the world's most reputable portrait contest, the *Taylor Wessing Photographic Portrait Prize 2019* (TWPP2019), etc. However, her greatest achievement is the human spiritual state of satisfaction and worthiness restored through a mother and daughter's photographic game.

It is remarkable that in the visual discussions currently in the focus of portrait photo art, personal family sagas are put before what is conventional: transgender, non-binary gender, race issues, focus on disability, etc., showing that there are emotive stories all around us. In the art halls of importance, we have been trained to ponder over how we identify ourselves within a group, in power structures and in the symbolic manifestations of history. But now we are suddenly faced, with the aid of the photographic medium, with the observation that the 'different' is here to stay in our intimate sphere. The winning work of TWPP 2019, a portrait by the American photographer Pat Martin, and the portrait by Sirli Raitma, are stories of their mothers, branching out along different but parallel lines with a common human tone that will be familiar to all viewers.

To establish a connection with a loved one fading away, Pat Martin used the tool of photography. Battling with addiction for her whole life, Pat's mother had been incomprehensible to her son. According to the British National Portrait Gallery, the photograph says: “Most of my life, I had misunderstood my mother and witnessed the world always misunderstanding her as well. Taking photos of her turned into a way of looking into the mirror and finding details I had never noticed.”

The works by Martin and Raitma are linked through their humorous approach to a sensitive topic and the photographers' ability to capture their proud mothers and the battles they fought, which shows the ability of the portraits to express loss and to recall memories. While Martin's portraits of his mother express complex feelings, for Raitma, taking photos of her mother is kind of a photographic game, a subconscious healing that helps to bring her mother out of depression.

Raitma portreeseeria „EHA” on fotograafi emast, kus portreeteeritavat on kujutatud ebaharilike olukordade, pooside ja riietusega. Eha sündis 1950. aastal Viljandimaal, töötas Suure-Jaanis limonaaditsehhis raamatupidajana ja hiljem oli müüja toidukaupluse lihaletis. Kui oli 43-aastane, sai esimese insuldi, mõne aasta pärast järgmise. Mõistus ja huumorimeel säilisid, aga vasak kehapool jäi nõrgaks. Seetõttu lonkab ühte jalga ja on vasakust silmast peaaegu pime. 2004. aastal kolis Sirli Inglismaale, kus olid ees ootamas varem sinna kolinud õde ja ema Eha, kes oli lesk, kannatas epilepsia all ega osanud eriti inglise keelt. Tuttavaid polnud tal uuel kodumaal mitte ühtegi. Ajapikku hiilis ligi depressioon, elu tuhmistus. Midagi tuli teha. Pärast arstiga kohtumist ja ravikuuri alustamist tuli tütar välja kavaga anda emale midagi uut, millele keskenduda. Projekt „EHA” sai alguse juukselõikusest, mis oli nagu totaalne muutumine. Nii sündis fotoprojekti mõte. Ema ja tütar hakkasid kahekesi käima heategevuspoodides, eksperimenteerisid välimusega. Eha sai elutahte tagasi.

„Eha on loomulik modell, kes mängib rõõmsalt kaasa minu visuaalsete fantaasiatega. See projekt on mõjutanud meid mõlemaid ning on julgustav näha, et tulemused avaldavad mõju ka vaatajaile. Tagasiside on olnud fantastiline ja järjekindel. See on ajendanud paljusid analüüsima oma perekonna olukorda ja seda, kuidas pereliikmed üksteist kohtlevad,” räägib Raitma oma seeriast. Selle projekti puhul on tegu kahe inimese eneseväljendusega ja eelkõige on põhiline see, et on tekkinud tugev side kahe inimese vahel. Raitma ei pea oluliseks mingi sügavama tähenduse otsimist oma fotodest, vaid ta peab tähtsaks eelkõige fotograafia kui mängu ilu. Näinud hiljuti oma inspiratsiooniallika Tim Walkeri näitust Victoria ja Alberti muuseumis, sai fotograaf kinnitust, et tasub jätkata intuiitiivset, fantaasiast kantud teed, mis teda kaamerat haarama juhatab. „Kõik on tulnud kuidagi lihtsalt ja loomulikult, lähtun oma töös vaid loomise rõõmust ja sageli ei oska isegi öelda, miks ma üht või teist asja nõnda teen, nagu teen.” „Eksperiment” on Raitma portreede võtmesõna; milliseid emotsioone saab vaataja, on publiku enda tunnetuse küsimus. „Meie assotsiatsioonid üht või teist teost vaadates on nagunii erinevad. Näiteks Eha portree nelkidega toob erineva taustaga inimestes esile täiesti erinevaid assotsiatioone. Kuna pildistasime 9. mai paiku, siis püüdsin sel päeval meeletult leida Londonist nelke, kuigi see näis võimatu. Lõpuks, pika otsimise peale leidsin need. Inimene, kel pole nõukogude ajaga mingit pistmist, ei oska neis lilledes näha sümbolit, mis osutaks taustale, millest portreeteritu pärit on. Või kittel. Ühes ema sõbrannas tekitas see emotsiooni, et Eha näeb välja kui vene lesk, kuid sinne rahvusvaheline publik sageli seda tausta ei näe. Seega sõltub nägemine meie enda taustast, vaataja päritolust.”

Oma fotograafilistes mängudes emaga tahab Raitma jõuda tagasi Eha kodupaika Suure-Jaani, et teda portreeterida neis kohtades, millest koosneb tema elu lugu.

Raitma's series of portraits, entitled *EHA*, depicts the photographer's mother in a series of unusual situations, poses and outfits. Eha was born in 1950 in Viljandi County, worked as an accountant in the Suure-Jaani lemonade factory and later as a salesperson at the meat counter of a grocery store. When she was 43, she suffered her first stroke, the next following a few years later. She retained her brain activity and sense of humour, but the left side of her body became weak. So, she has a limp in one leg and is practically blind in one eye. Sirli moved to England in 2004, where her sister and mother Eha, who had previously moved there, were waiting. Her mother knew no one in the new homeland. Over time, depression got hold of her mother and she became a shadow of herself. They had to do something. After she had seen a doctor and started treatment, her daughter proposed that she should find something new to focus on. Project *EHA* started out with a haircut, sort of like a total makeover. This gave Sirli the idea for a photo project. Mother and daughter started visiting charity shops and experimenting with looks. And Eha regained her will to live.

“Eha is a natural model cheerfully playing along with my visual fantasies. The project has helped us both; it is encouraging to see that the results affect the viewers as well. The feedback has been amazing and consistent. It has motivated many people to analyse the situation in their own families and think about how family members treat each other,” Raitma says about her series. The *EHA* project is the self-expression of two people; what is most important is that there is a strong bond between the two. For Raitma, it is not that much about finding a deeper meaning in her photos but mainly about enjoying the beauty of photography as a game. After recently visiting the exhibition by her inspiration Tim Walker at the Victoria and Albert Museum, Raitma found reassurance that she should continue on this intuitive fantasy-laden path, a path that makes her grab her camera. “It’s all come kind of simply and naturally. In my work, I proceed from the joy of creation only and often, I don’t even know why I am doing some things the way I’m doing them.” Experimenting is the keyword in Raitma’s portraits. The emotions felt by the viewer are up to the audience themselves. “Our associations when looking at a work are different. For example, the portrait of Eha with carnations brings out completely different associations in people from different backgrounds. We took the photo around 9 May, so I was desperately trying to find carnations in London, a task that seemed impossible. Eventually I found them. People who have no idea about the Soviet period don’t know these flowers are a symbol of the background from which the subject comes. Or the smock. One of my mother’s friends thought she looks like a Russian widow, but the international audience here often misses that. So what we see depends on our own background, the origins of the viewer.” In her photographic games with her mother, Raitma wants to get back to Eha’s homeplace Suure-Jaani to portray her in the places that make up the story of her life.

Sirli Raitma
EHA

Mees nimega Matias

THE TALE OF MATIAS

Fotod / Photos: Iris Kivisalu

Tekst / Article: Iris Kivisalu, Matias

„Mõtisklesin natuke fotode idee üle ning oma hotellitoa peegli ees sain ühe mõtte. Olen mees, kelle suhe oma kehaga on lähedasem kui omavanustel keskmiselt, olles tööriist lõppematus võitluses teistest sõltumatust ihkava ja teisi vajavate poolte vahel.

Kodus mul peeglit ei ole, jõusaalis vaatan peeglit peamiselt kehapositsiooni harjutusi tehes ja liigutust ennast, aga privaatsetes olukorras, kui aega on küllalt, uurin oma keha kas või lahtiriietumise ajal. Enda uurimine võib mõnikord olla täiesti meditatsioonitaoline tegevus.”

„Mees nimega Matias” toob esile ühest küljest enesekindla (iseendaga rahuloleva) ja teisest küljest ebakindlama (vahelduvalt ennast aktsepteeriva) mehe. Projekti sütitav jõud oli ühe mehe soov ennast visuaalselt identifitseerida, ausalt ja haavatavalt. Meie koostööd võib kirjeldada natuke kui transiladset seisundit, kujunedes loominguliselt rahuldavaks sümbioosiks ühtviisi mõlemale poolele.

Intiimsuse ja eheduse mõõde saavutab oma tipu sel hetkel, kui inimene seisab keset päist päeva füüsiliselt ja vaimselt alasti teise inimese ees, andes talle sajabrotsendilise n-ö usalduse ettemaksu oma keha suhtes. Usun, et eriti mehele on see kindlasti ääretult keeruline ülesanne.

„Üllatusin, kui loomulikuks kujunes alastiolek fotograafi ees. Kas see oli tingitud tema isiksusest ja professionaalsusest, mis võimaldas mul ennast heas mõttes ära unustada? Ma ei tea. Aga võiksin seda kirjeldada kui ühise meloodia leidmist; ma ei olnud oma keha varem muusikainstrumendina kasutanud ja tema dirigendina pidi seda orkestrit esimest korda juhtima. Minu jaoks oli kõik algusest lõpuni suur eneseületamine, ja seda üksnes heas mõttes.

Kui enda aktsepteerimine ja enesekindlus sessiooni edenedes kasvas, kasvas ka minu suutlikkus seda nautida. Olen oma elus üksjagu elamusi otsinud: proovinud lendamist, langevarjuhüpet, sukeldumist jne. See fotosessioon oli samaväärne mõne ekstreemse kogemuse kõrval, kui mitte olulisem. Kuidagimoodi suurenes selle kogemuse käigus oma keha ja seega iseenda aktsepteerimine, selle sügav jälg on siiani tunda.”

“I thought about the idea of the photos a bit more and in front of the mirror of my hotel room I got an idea. I am a man who has a closer relationship with my body than is common among people my age, being a tool in the endless fight between desiring independence and needing others.

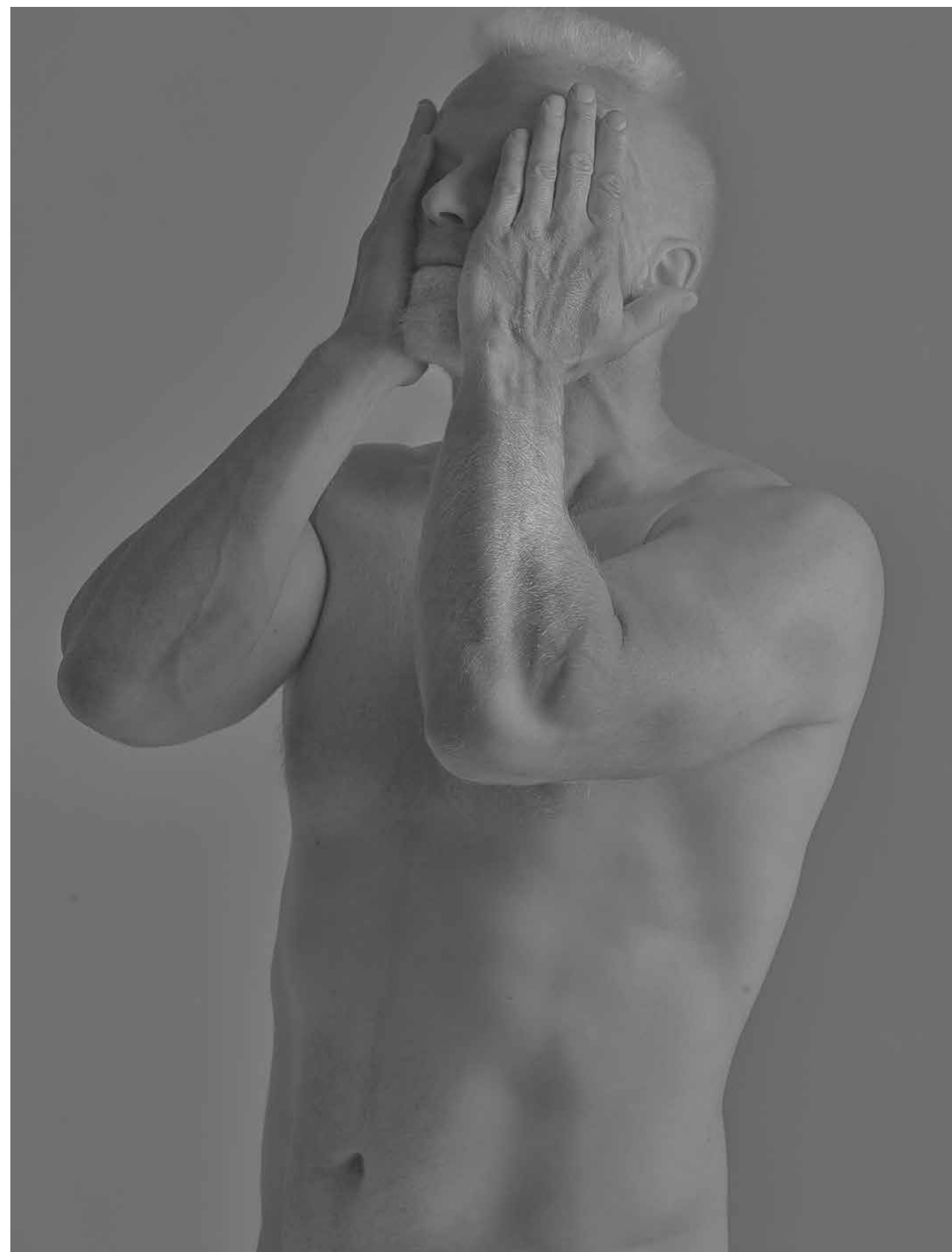
At home I do not have a mirror, at the gym I mainly look at the mirror when doing body position exercises, and I look at the movement itself, but in a private situation, when there is enough time, I study my body, for example, when undressing. Studying oneself can sometimes be a completely meditative activity.”

The Tale of Matias shows a man who is, on the one hand, confident (satisfied with himself) and, on the other hand, insecure (accepting himself on and off). The driving force behind this project was one man’s wish to visually define himself, honestly and vulnerably. Our project can be described as a somewhat trans-like state, which it probably was for the both of us, developing into a creatively satisfactory symbiosis for both parties.

The dimension of intimacy and naturalness reaches its peak when a person stands, in broad daylight, physically and mentally naked in front of another person, trusting them completely as regards their body. I believe that it is a very difficult task, particularly for a man.

“My biggest surprise was how natural it was to be naked in front of the photographer. Was it her personality and professionalism that enabled me to forget myself in a good way? I do not know. But I could describe this as finding a common melody; I had never used my body as instrument before, and she as the conductor had to conduct this orchestra for the first time. For me this was a great challenge from the beginning to the end and only in a good way.

As the self-acceptance and self-confidence grew during the session, so did my capacity to enjoy it. I have sought many thrills in my life: tried flying, skydiving, diving, etc. This photo session was equal to some extreme experiences, if not more significant. In some way this experience increased my acceptance of my body and thereby myself; I can still feel its deep effects.”

Mõni aasta tagasi sattus mu raamatariiusse Robert Mapplethorpe'i iidoli, New Orleansi geikunstniku George Du-reau fotoraamat „The Portraits”, läbilõige tema kirjust armukes-te seltskonnast, keda ta oli üles pildistanud 40 aasta jooksul iga-sugustes situatsioonides. Kõige ehedam ja ausam kraam, mind on see väga puudutanud.

Meelelise tajuse puutuvat ja aistingulisust kõrgelt hindava kunstnikuna on mulle sisulise poole juures tähtis ka töö geomeetriline mõõde, resolutsioon ja kvaliteet. Katmata inimkeha oma detailides on lihtsalt loogiline jätk minu suure-le armastusele lõigata kuskilt elumaterjalist tükk välja ja seda fragmenti teises kontekstis vaadata.

Projekti „Mees nimega Matias” puhul pole fookuses mitte päris brutaalne dokumentalism, vaid olen valinud õr-nema lähenemise, tasakaalustamaks välimuselt ehk pigem nurgelist meest.

„Mu esimene mõte oli: „Kuidas ma välja näen?“, järgmine mõte oli: „Kas ma näengi välja nõnda?” Fotode pastelne toon oli mulle võõras element, sama võõras oli esimest korda näha ennast nii mitme nurga alt. Mulle tundus esialgu, kui vaataksin mõnda teist inimest, mitte ennast. Mõni pilt leidis minust mingi aspekti, mille puhul ma peatusin, nagu näeksin iseennast esimest korda. See kõnetas kui ustav sõber, kes jutustaks mulle mõnest iseloomujoonest, mille suhtes olen ise pime olnud.

Mõni aeg pärast pildistamist küsis Iris mu käest, kas neid pilte võiks avalikustada. Ma ei olnud selle peale üldse mõelnud, aga siiski tundus see õige mõte: ma olen, nagu ma olen.”

Mul on loomingus pea täielikult jäänud vahele n-ö akti-periood. Fotograafina ei ole mind töises plaanis mitte kunagi erutanud täiesti palja naise keha, sest tüpaažina on ta kuidagi liiga ära kulutatud, osaliselt kaetud naine on väga palju huvitavam subjekt. Meestega on nii ja naa. Lihtsalt kehad ei ole minuga kunagi kõnelenud. Nad kõnelevad seda enam, mida enam kõneleb selle kehaga ühendatud mõistus.

Selle asemel et lasta jäädvustada endast võitmatu lihase-mäe kuvand, valis Matias midagi sellist, mida üldjuhul mehed avalikult ei eksponeeri. Või õigem oleks öelda, et niisugune kuvand meie ühiskonnas pole hoolimata suurtest vabadustest kuigi lubatud – näidata endas haavatavatust või hetkelist nõrkust. Tema selline lähenemine on väga eriline.

Minu jaoks on tegu väga tähtsa arengulise sammuga. Ja nagu ikka, jõuavad õiged asjad inimeseni siis, kui ta on selleks ise valmis. Kui enamasti olen fotograafina juba nii töövõtetelt kui ka olemuslikult varjatumalt kaadreid püüdev, siis niisuguse mitu tundi kestva meditatiivse protsessi ja väga otsese võimu-suhte abil saavad tegeleda oma sisemise ebakindlusega kindlasti mõlemad pooled. Nii see, kes kontrolli käest annab, kui ka see, kes selle haarab ja vastutuse võtab.

A few years ago, a photography book by Robert Mapplethorpe's idol, the gay artist from New Orleans, George Du-reau, titled *The Portraits*, found its way onto my bookshelf. It is a cross section of his varied group of lovers, whom he had photographed over 40 years in all kinds of situations. The most real and honest stuff that has touched me deeply.

As an artist who appreciates all sensual and sensory art highly, the geometric dimension, resolution and quality of the work are important to me. The uncovered human body in its details is just a logical continuation of my great love of cutting a piece of life and viewing this fragment in some other context.

In the case of the *The Tale of Matias* project the focus is not on brutally documenting, rather I have chosen a more delicate approach to balance a man whose looks are more edgy.

“My first thought was: “How do I look?“, the next thought was: “Do I look like that?” The pastel tones of the photos were a strange element for me, it was equally strange to see myself under so many angles for the first time. At first it seemed to me as if I was looking at someone else, not myself. Some photos found an aspect in me that made me stop as if I was seeing myself for the first time. It spoke to me like a loyal friend who was telling me about a characteristic I had been blind to.

Some time after the shoot, Iris asked me whether these photos could be published. I had not thought about it at all, but it seemed a good idea: I am as I am.

In my works, I have almost completely skipped the so-called period of nudes. As a photographer, working with a completely naked female body has never excited me professionally, because as a type it has been worn out, a partially covered woman is a lot more interesting subject. With men it is so-so. Bodies on their own have never spoken to me. The more the mind connected to the body speaks, the more they speak.

Instead of having been photographed as an invincible muscle mountain, he chose something that men do not usually exhibit in public. Or it could be said that such an image is not allowed in our society, regardless of its great freedoms – showing one's vulnerability or weakness in the moment. And so Matias' approach is very special.

For me it is a very important step in my development. And as always, the correct things reach a person when they are ready themselves. While usually my working methods and also nature as a photographer is to catch shots while being more hidden, then with such a meditative process, a very direct power relationship that lasts for hours, both parties can certainly work on their inner insecurity. Both people give up control, and also take charge and responsibility.

Iris Kivisalu
Mees nimega Matias
The Tale of Matias

„Ma ei näe selles seerias ennast kui modelli. Olen objekt, esindades puhtalt iseennast. Ega see mõte mul alguses, enne sessiooni, valmis olnud. Kindel olin ainult selles, et seekord olen alasti. Kuidagi piinlik oli seda mõtet väljendada ja kuni fotosesioonini tundsin sotsiaalset häbi, kartes, et minu soovi võiks tõlgendada edevuseks. Minu eesmärk oli leida või luua visuaalne peegeldus oma identiteedist. Nii nagu tegelikus elus, esinevad tugevus ja haprus üheskoos ning identiteedi otsing jätkub kuni surmani välja.”

“In this series I do not see myself as a model and so I should not be talking about this. I am an object, representing just myself. But this thought was not complete at the start, several months before the session. I was only certain that this time I would be completely naked. It was a bit embarrassing to express this idea, and at the photo session I felt social shame, I was afraid that my wish could be interpreted as vanity. My objective was to find or create a visual reflection of my identity. Just as in real life, strength and fragility coexist and the search for identity continues until death.”

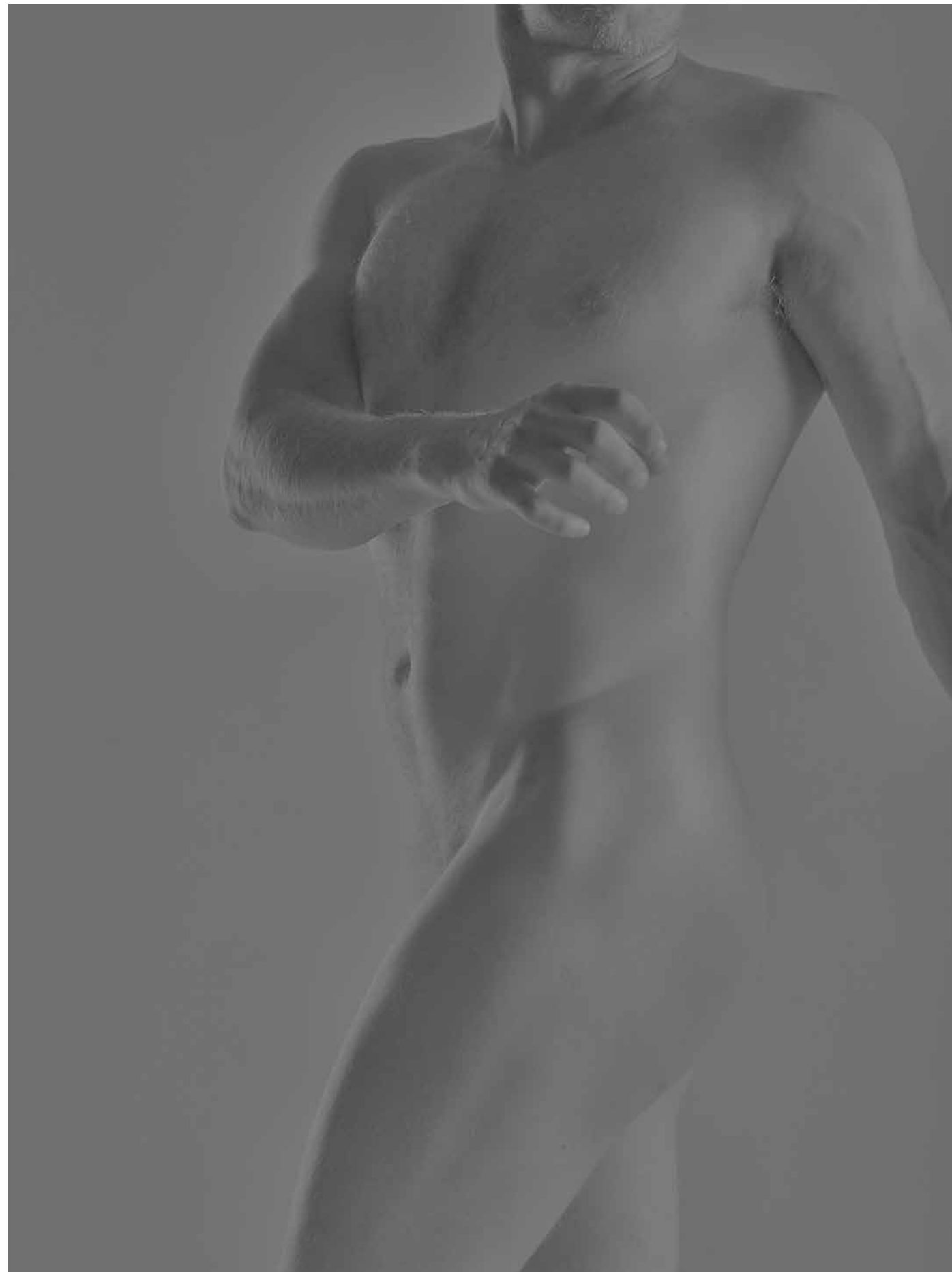

Iris Kivisalu
Mees nimega Matias
The Tale of Matias

Iris Kivisalu
Mees nimega Matias
The Tale of Matias

Portreefotograaf Bryan Adams

PORTRAIT PHOTOGRAPHER BRYAN ADAMS

Fotod / Photos: Bryan Adams
Tekst / Article: Kristel Schwede

Mis ühendab meelelahutusmaailma kuulsaid näitlejaid, muusikuid ja modelle, haavatud Briti sõdureid ja Londoni tänavate kodutuid? Kõik need inimesed on kokku saanud Bryan Adamsi kolmeosalisel näitusel „Exposed”, mida näeb Fotografiska Tallinnas 6.03.–14.06.2020.

Laulja, laulukirjutaja ja produtsendina üleilmselt tuntud Bryan Adamsi (1959) tegevus fotograafina on sama edukas kui muusikuna. Tema teekond professionaalseks fotokunstnikuks algas 1990. aastete lõpus, kui tal oli vaja portreepilte enda albumi kaantele. Erinevates intervjuudes oma fotograafiaalase tegevusest rääkides on Adams rõhutanud, et piltide tegemine ei tee kohe fotograafiks, selleks kasvatakse aja jooksul. Bryan Adamsi erinevaid fotoprojekte jälgides on näha ja tunda tema kirge ja pühendumist, valmisolekut uute väljakutsetega enda olemasolevaid piire nihutada nii inimese kui fotokunstnikuna.

2012. aastal ilmus tema fotoraamat „Bryan Adams Exposed”, kus ta on portreerinud tuntud näitlejaid, muusikuid ja modelle. Kindlasti on meelelahutusmaailmaga sina peal oleva inimesena Adamsil võimalus oma näitlejatest ja muusikutest modellidele sujuvamalt lähedale pääseda kui tavalisel fotograafil. Peale stuudiovõtete on ta neid jäädvustanud ka argistes olukordades ja puhkehetkedel hotellitoas või treilerites. Ta on tabanud intiimsed hetked, mil tema portreeritavate haavatav olemus avaneb ja mask meediale näitamiseks pole ette tõmmatud, vaid hetkeks öökapile unustatud.

Väga mõjuvad on Bryan Adamsi seeriad Briti sõduritest, kes lepliku uhkusega eksponeerivad oma haavatud keha („Wounded: The Legacy of War”), ja Londoni ajalehte The Big Issue müüvate kodutute tähendusrikkad portreed („Homeless”). Kodutute projekt algas Adamsil tänu Inglise filminäitlejale, produtsendile ja filantroobile Trudie Stylerile, kes The Big Issue numbri külalistoimetajana kutsus ta ajalehe müüjaid pildistama. Järgmistel aastatel jäädvustas Bryan Adams ajalehe müügiesindajaid kõikjal, kus vähegi võimalik, mille tulemusena valmis fotoraamat „Homeless” ja näituse „Exposed” kolmas osa.

Alates 2003 on Adams ajakirja Zoo üks väljaandjatest ja fotograafidest. Kvartaliajakirja teemadeks on mood, kunst, kirjandus ja arhitektuur. Algselt Berliinis saksakeelsele lugejaskonnale loodud väljaanne on nüüdseks muutunud rahvusvaheliseks ning ilmub nii saksa kui ka inglise keeles.

What brings together famous actors, musicians and models from the entertainment world, wounded British soldiers and homeless people on the streets of London? All these people have come together in the three-part exhibition *Exposed*, by Bryan Adams, at Fotografiska Tallinn 6.03.–14.06.2020.

Bryan Adams is now as successful as a photographer as he is as a world-famous singer, songwriter and producer. His journey as a professional photo artist began in the late 1990s when he needed portrait pictures for his album cover. Talking in various interviews about his photography activities, Adams has emphasised that taking pictures does not make you a photographer straight away. One becomes a photographer over time. Looking back at Adams' photo projects you can see and feel his passion and dedication, his readiness to use new challenges to push his personal and photographic boundaries.

In his 2012 photo book *Bryan Adams Exposed* he portrays famous actors, musicians and models. As a person well versed in the world of entertainment Adams has the opportunity to get close to celebrities than other photographers. In addition to studio shots he has captured his subjects in everyday situations, as well as in moments of rest in hotel rooms and trailers, portraying the vulnerability that is exposed when media masks are left on the nightstand.

Adams' sensitive series of British soldiers proudly showing their wounded bodies (*Wounded: The Legacy of War*) and meaningful portraits of homeless people selling *The Big Issue* in London streets (*Homeless*) are particularly compelling. The *Homeless* project began thanks to British actor, producer and philanthropist Trudi Style, who as guest editor of *The Big Issue* invited Adams to photograph the vendors. In the years that followed Adams captures them wherever he could, resulting in *Homeless* and the third part of *Exposed*.

Since 2003 Adams has been one of the publishers and photographers of the magazine *ZOO*, a quarterly magazine focusing on fashion, art, literature and architecture. Originally created in Berlin for German-speaking readers, the magazine is now international and published in both German and English.

Bryan Adams
Self-portrait

Bryan Adams
Amy Winehouse,
Mustique

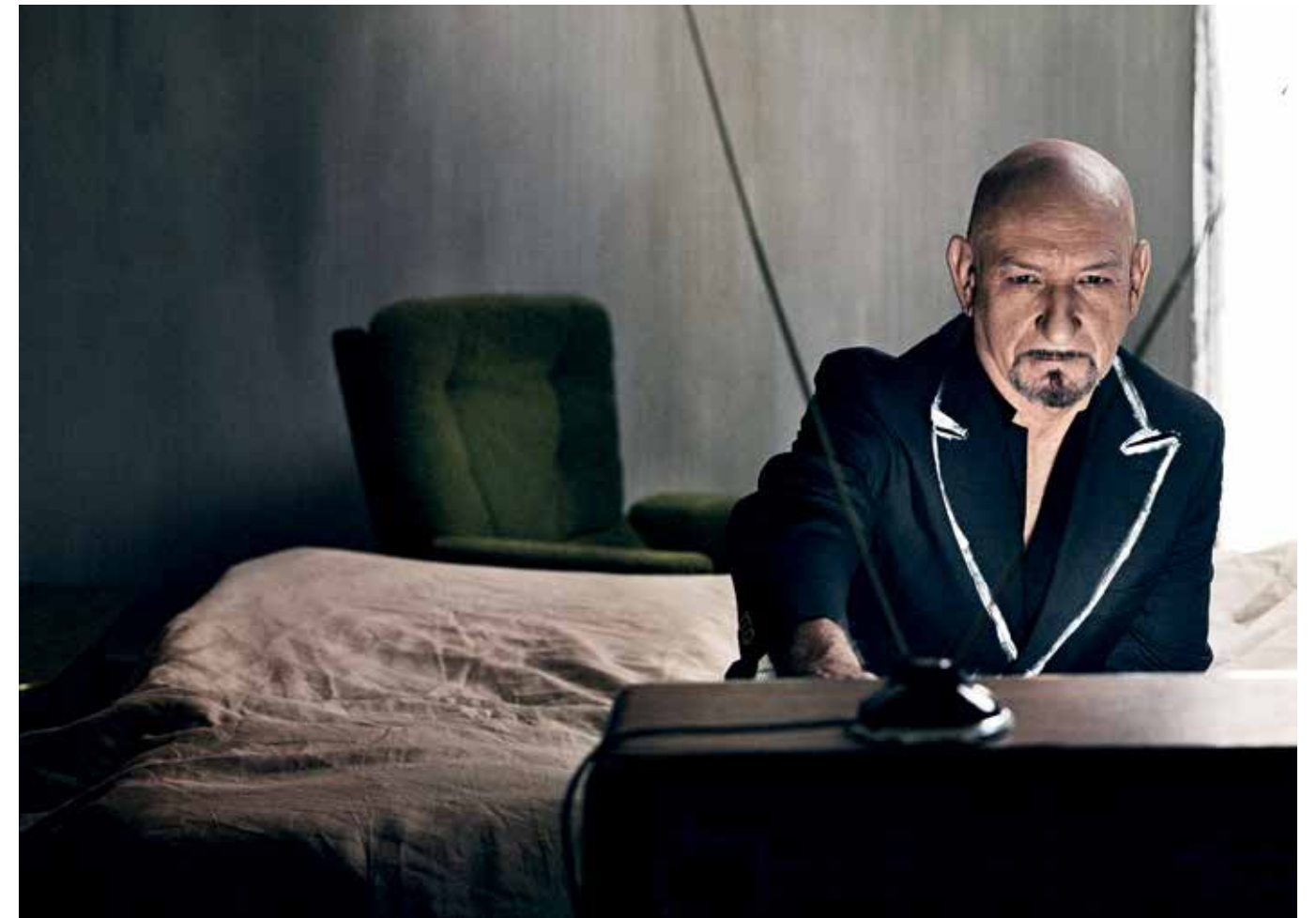

Bryan Adams
Sir Mick Jagger,
New York

➤ Bryan Adams
Carmen Kass

← Bryan Adams
Billy Idol

➤ Bryan Adams
Sir Ben Kingsley, London

← Bryan Adams
Tilda Swinton

Maša Ivašintsova melanhoolne ironia

MAŠA IVAŠINTSOVA'S MELANCHOLY IRONY

Fotod / Photos: Maša Ivašintsova
Küsis / Interview: Kristel Schwede

Juhan Kuusi nimeline Dokfoto keskus on Tallinnas Telliskivi loomelinnakus tegutsenud **Kristel Aimee Lauri** ja **Toomas Järveti** juhtimisel alates 2017. aasta augustist. Mitmekesine näitusteprogramm on viinud vaatajaid Eesti äärealadele ja Lõuna-Aafrika Vabariiki, Nõukogude Eesti pungimaailma, Pariisi tänavatele (Mika Aini ja Robert Doisneau näitused) ning tutvustanud meie kõrval elavaid-tegutsevaid erilisi inimesi mitmesugustest kogukonna gruppidest (näitused „Teised“ ja „Püüa mind“). Toimunud on mitu leidfotode näitust lähiajaloo, Nõukogude Liidu argielust. Neist viimane, **Maša Ivašintsova** (1942–2000) „Chiaroscuro“ oli dokumentaalfotokeskuses avatud 4.12.2019–1.03.2020. Positiiv vestles näituse ühe kuraatori Toomas Järvetiga.

Kuidas te Dokfoto keskusesse näitusi leiate, kas inimesed tulevad ideid pakkuma või otsite ise põnevaid autoreid?

Kui me kaks ja pool aastat tagasi alustasime, siis alguses ei tulnud keegi meile midagi pakkuma, mis on ka igati mõistetav. Pideva näitustegevusega on sõna meie keskusest jõudsalt levinud ning nüüd juba saame pakkumisi ja päringuid nii Eestist kui ka mujalt Euroopast. Kaugeim paik, kust autor on meiega ühendust võtnud, on Kanada. See ei tähenda, et meil oleks liiga palju valikuid. Julgustame nii Eesti kui ka välismaa dokumentaalfotograafe meiega ühendust võtma ja oma projekte tutvustama. Loomulikult on meilgi kuraatoritena silmad lahti ning tunneme aktiivselt huvi nii kohalikul fotomaastikul kui ka maailmas toimuvate näituste ja autorite vastu. Käime festivalidel ja näitustel autoreid, ideid ja teemasid avastamas.

Mil viisil saite teada Maša Ivašintsova loomingust? Mis teid tema tööde juures kõige rohkem võlus?

Ma arvan, et tema looming jäi kellegi jagatuna silma mõnes sotsiaalmeediakanalis. Mäletan, et nähtu jäi mind kummistama, ning mõni aeg hiljem otsustasime Kristeliga, et uurime, kas Maša arhiivi valdajad oleksid huvitatud ka Eestis näituse tegemisest. Meil polnud tol hetkel aimugi, et meie kontaktist saab ühistegevus Masha Galleryga ning näitusest tema retrospektiivi maailma esmaesitlus. Tema fotod võlusid esmalt mingi kummalise melanhoolia, intiimsuse ja vaiksusega, ironiaga,

The Juhan Kuus Documentary Photo Centre has operated in Tallinn, at the Telliskivi Creative City, under the management of **Kristel Aimee Laur** and **Toomas Järvet** since 2017. A varied program of exhibitions has taken the viewers to the periphery of Estonia and the Republic of Southern Africa, the punk world of Soviet Estonia, the streets of Paris (exhibitions by Mika Ain and Robert Doisneau) and introduced us to special people from different community groups living and working among us (the exhibitions *Others* and *Catch Me*). There have been several exhibitions of found photography about the everyday life of the Soviet Union. The most recent was **Masha Ivashintsova's** (1942–2000) *Chiaroscuro* (4.12.2019–1.03.2020). *Positiiv* spoke with one of the curators of the exhibition, Toomas Järvet.

How do you find exhibitions for the documentary photography centre, do people suggest their own ideas or do you look for interesting photographers?

When we started two-and-a-half years ago nobody offered us anything, which is completely understandable. Constantly holding exhibitions has spread the word about our centre and now we get offers and inquiries from Estonia and elsewhere in Europe. The farthest place from which a photographer has contacted us is Canada. This doesn't mean that we have too much choice. We encourage both Estonian and also foreign documentary photographers to contact us and introduce their project. Of course, we as curators keep our eyes open and are actively interested in exhibitions and authors both locally and globally. We go to festivals and exhibitions to discover photographers, ideas and topics.

How did you find about the works of Masha Ivashintsova? What captured your attention the most?

I think we saw her works being shared in a social media channel. I remember that what I had seen haunted me, and some time later Kristel and I decided that we would ask whether the holders of Masha's archive would be interested in holding an exhibition in Estonia. At that moment we had no idea that this would be the beginning of a cooperation with Masha Gallery and that the exhibition would be the

Maša Ivašintsova
Melvar Melkumjan & Asja Melkumjan
Moskva, NSVL. 1976

mida ma polnud varem Nõukogude fotos näinud. Tema loominguiline mitmekülgus ja justkui kõrvalseisja pilk süsteemile, millega autor ise ei suutnud kuidagi kohaneda. Hiljem, tege- lenud pikemalt Ivašintsova loominguga, paelus üha rohkem meid autori lugu ja tema loominguiline mitmekülgus. Ta oli ka luuletaja ja teatrikriitik. Dokumentalistidena on meile olulised fotode ja autoritega kaasas käivad lood, sest need aitavad tekitada tugevamat sidet materjaliga, seda paremini mõista. Püüame seda poolt alati avada ka kuraatorituuridel.

Miks valisite just need teemad ja fotod, mis näitusel väljas olid?

Näituse koostamisel oli suureks abiks arhiivi kõige põhjalikum asjatundja, Maša väimees Jegor. Tema abiga tegime näituse jaoks esimese suurema valiku Maša loomingu teemadest. Tahtsime fotode valiku ja paigutusega näidata võimalikult eripalgelist autorit, ja vaatajat üllatada. Rahvusvahelises ja sotsiaalmeedias on teda seni võrreldud Vivian Maieriga. Selle- ga on ka tekitatud teatud ootus Maša loomingu suhtes, kuigi Maieriga seob neid põhimõtteliselt vaid kaks asja: mõlemad olid naised ja mõlema looming avastati pärast nende surma. Maailmad, kus nad elasid, teemad, millega tegelesid, ning ka visuaalne stiil on aga teine.

Tahtsime, et vaataja näeks või avastaks Mašat puhtalt lehel, et stimuleerida küllastajat natuke oma eelhoiakutega tegelema, nii et iga uus saali sein või nurk näitaks autorit uue külje pealt. Samas oli kindel soov, et näitust läbiks mingi ühendav joon või tunne. Selleks ehk ongi lüüriline melanhoolia. Anname aga endale väga selgelt aru, et kuna arhiiv koosneb 30 000 kaadrist ning see avati alles 2017. aastal, siis on ees pikk töö, et saada täit pilti nii fotograafist endast kui ka tema loomingust.

Nii piltide kuraatoripoolne valik kui ka vaatajate tõlgendus põhineb isiklikel kogemustel ja teadmistel. Kas kuraatoritena oskate pilte valides vahet teha, millise pildi väärtus on laiema kõlapinnaga? Kas selline vahetegemine on näituse kui terviku seisukohast üldse oluline?

Nii nagu autorid on oma valikuid tehes subjektiivsed – jah, ka dokumentaalfotograafias –, nii oleme ka meie, kuraatorid, mõjutatud isiklikest teadmistest jms. Lootus aga on, et kuna me mõlemad Kristeliga oleme multidistsiplinaarse taustaga (Kristel on õppinud psühholoogiat, disaini ja tekstiilikunsti ning Toomas õigusteadust, kultuuriteooriat ja visuaalset antropoloogiat – toim), siis meil on ehk oskust tunnetada ka laiemalt teemasid, mis ühiskonnas resoneerivad, ning näha, millised konkreetset fotod toetavad ja annavad autori (või kuraatori) sõnumit kõige paremini edasi. Kokkuvõttes ongi ehk kõige tähtsam see, millise emotsiooni või sõnumi tahab autor (kuraator) loominguga maha jätta, ning kui seda protsessi kestel ära ei unustata, siis enamasti jooksevad ka tööd seintel lõpuks kenasti tervikuks kokku.

world premiere of her retrospective. Initially her photos enticed me with a strange melancholy, intimacy and quiet irony, which I had not seen before in Soviet photos. Her creative diversity and view of a system to which the author was unable to adapt, made her appear to be a bystander. Later, having become familiar with Ivanshitova's work, we were more and more captivated by her story and her creative diversity. She was also a poet and theatre critic. As documentalists, the stories of the photos and authors are important to us as they help to develop a stronger connection to the material and to understand it better. We always try to introduce this side of her work on our curated tours.

Why did you choose the topics and photos that were displayed at the exhibition?

Masha's son-in-law Jegor, who knows the archive most thoroughly, was of great help in putting the exhibition together. With his help we made the first large selection of topics from among Masha's works. With the choice and placement of the photos, we wanted to show as many sides of the photographer as possible and surprise the viewer. In international and social media Masha has been compared to Vivian Maier. This has created a certain expectations of Masha's works, but in principle there are only two things that connect her with Maier: both were women and their work was discovered after their deaths. The worlds where they lived in, the topics they covered and also their visual style is different.

Both the curator's choice of photos and the interpretation of the viewer is based on personal experience and knowledge. When selecting photos, are you as curators able to pick up on which photos have a wider value? Is making such a difference even important from the standpoint of the exhibition as a whole?

In the same way that photographers are subjective in their choices – yes, also in documentary photography – we, curators, are also affected by personal knowledge, etc. There is hope that as Kristel and I both have multidisciplinary backgrounds [Kristel has studied psychology, design and textile art, and Toomas has studied law, culture theory and visual anthropology – editor], we might have the skills to more widely comprehend topics that resonate in society, and to see which specific photos support and convey the photographer's (or curators') messages best. All in all, the most important thing could be the emotion or message the photographer (curator) wishes to convey with their work, and if this is not forgotten in the course of the process, then usually the works form a nice whole on the walls.

How does preparing an exhibition differ when it is either the work of an active photographer or an existing collection of photography that has reached you?

Maša Ivašintsova
Orehhovo. Leningrad, NSVL.1978

Kuidas erineb näituse ettevalmistamine, kui ühel juhul on tegemist tegevfotoograafi loominguga ja teisel juhul on teieni jõudnud mõni leidfotoograafia kogu?

Leidfotoograafia puhul pole võimalik otse allikalt sisendit ammutada. Materjali läbi töötades tuleb toetuda teisesele infole, teha rohkem uurijatööd. Samas on märksa rohkem ka loomingulist tõlgendusruumi ning ei ole kedagi, kes teaks täpselt öelda, mis on õige või vale. Jah, lähedastest on palju abi ning nende antud info on oluline, kuid ka see on interpretatsioon ning tuleb läbi nende isiklike emotsioonide ja kogemuste filtri. Kuraatoritena tunneme, et leidfotoograafia puhul on meil suurem vabadus, aga ka suurem vastutus.

Tegutsete tihti kaaskuraatoritena. Kas valikute tegemine kulgeb sujuvalt või kujuneb lõplik tasakaal pigem eri arvamusi arvestades?

Meile meeldib mõelda, et täiendame teineteist. Meil on tihti protsessi jooksul eriarvamusi. Enamasti küll algfaasis, kui valime ühe või teise näituse suunda ja fookust, aga kui see paigas, siis on valikute tegemine pigem lihtne. Kuna me oleme mõlemad nii tunde- kui ka mõistuseinimesed, siis ootame, et ka teine pool oma arvamust või tunnet üritaks põhjendada. Samas on olnud hetki, kus teame, et isegi kui üks või teine millegagi hästi ei nõustu, siis usaldame partneri tunnetust või veendumust. Seni näib, et usaldus on ennast õigustanud.

In the case of photography that has been found, it is impossible to get any input directly from the source. Processing has to be based on secondary information and more research. At the same time there is a lot more room for creative interpretation as no one knows precisely what is right or wrong. Yes, the photographer's friends and family are of help and the information provided by them is important, but this is also interpretation though a filter of their own personal emotions and experiences. As curators we feel that we have more freedom and also more responsibility with found photography.

You often work as co-curators. Does decision-making go smoothly or does the final balance develop considering different opinions?

We like to think that we complement each other. We often disagree during the process, usually in the initial stages when we are choosing the direction and focus of an exhibition, but once we have decided that, making choices is rather easy. As we are both sensitive and reasonable people at the same time, we expect the other party to try to reason their opinion or feeling. However there have been moments when we know that even if one or the other does not quite agree with something, we still trust the partner's sensibilities or convictions. It seems that this trust has justified itself so far.

↑ Maša Ivašintsova
Tbilisi, Gruusia NSVL. 1989

➤ Maša Ivašintsova
Stalin. Leningrad, NSVL. 1978

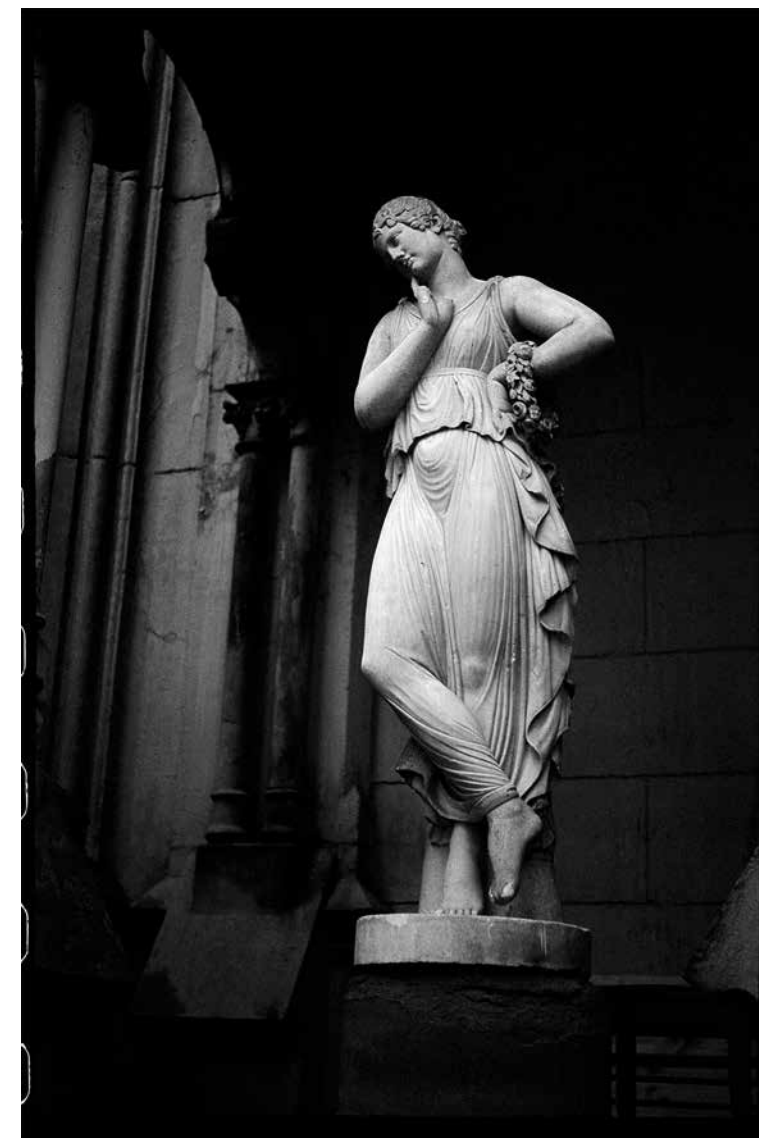

Maša Ivašintsova
Vologda, NSVL. 1979

↑ Maša Ivašintsova
Leningrad, NSVL. 1979

↗ Maša Ivašintsova
Leningrad, NSVL. 1983

Maša Ivašintsova
Skulptuur Kelchi villast / Sculpture from
Mansion of Baron Kelch. Leningrad, NSVL. 1977

Curator Toomas Järvet: We wanted the viewer to see or discover Masha from a clean slate to stimulate visitors to deal with their preconceptions a bit, and so that every wall or corner of the hall would show a new side of this photographer. At the same time we had a certain wish that the exhibition would have a connecting trait or feeling. Perhaps that is lyrical melancholy. However, we do very clearly understand that as the archive consists of 30,000 shots and it was opened only in 2017, a lot of work needs to be done to get a complete image of the photographer herself and her work.

Emapuhkus

MATERNITY LEAVE

Fotod ja poeesia / Photos and poetry: Marianne Loorents
Sissejuhatus / Introduction: Annika Haas

Kuidas dokumenteerida tunnet? Tunnet, mille abstrakt-sust võimendab sisemine segadus, balansseerimine reaalsuse ja unenäolise olemise piirimail. Või arusaamatust, kas ärkvel-olek on uni või vastupidi. Pressifotograafina töötav Marianne Loorents on väikese sülelapse ema, kes on pildistanud unetust, oma viimase aja valdavat seisundit. Fotograafil on oskus näha ja talletada. Lahustuv rinnapiimatilk suurel plaanis kui unetuse tuumaplahvatus, seisundite lavastused ja lavastamatused ise- enese ümber on lihtsad, kuid kõnekad visuaalsed leiud.

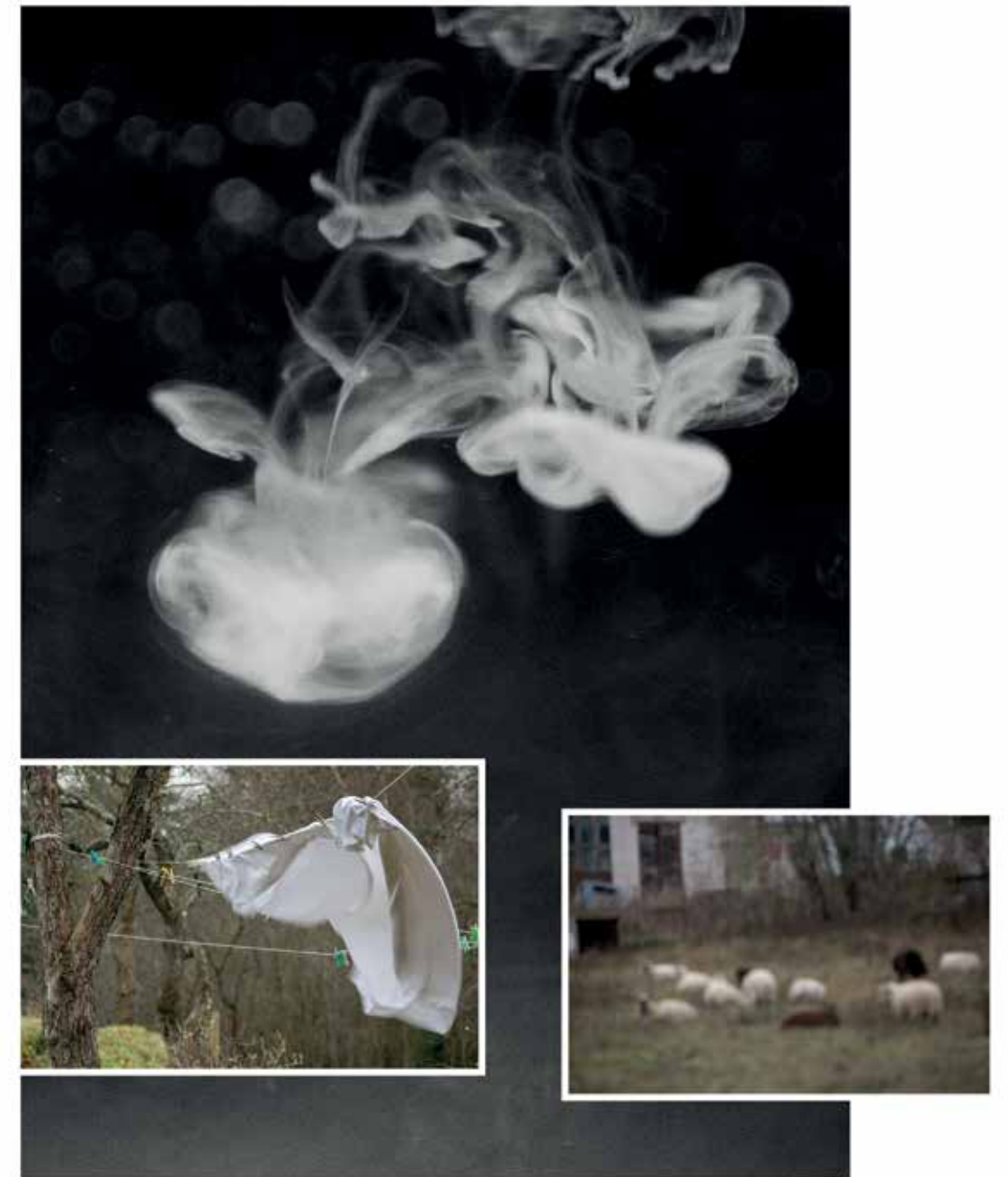
olen emapuhkusel
ma ei ole puhunud 447 ööd järjest
mu laps on 1 aasta ja 3 kuud vana ja ma armastan teda kõigest
kõige rohkem
öö
jään vaevu tukkuma, kui tuleb juba ärgata
ei jõua veel magama jääda, uus äratus
jälle ja uuesti
eelmisest ärkamisest on möödunud vaid tund, pean tõusma
ööst öösse
ärkan hommikul
olen rohkem väsinud kui öhtul voodisse heites
uni, meeletu uni
olen oma hallis mullis üksinda ja mitte kunagi üksi
uus päev ja uus öö
kõik kordub
öö ja päev, kõik on üks
447
saaks vaid puhata
annad endast nii palju, et sind ei olegi enam peaaegu olemas
psst! sellest ei tohiks ma rääkida, sest kõik emad peavad olema
tegasad ja
rõõmsad superemad
saaks ainult magada
magada
üritan rääkida oma väsimusest
„Pole hullu!” – halvim lohutus
ma lahustun
mind vist ei olegi enam
448

How to document a feeling? A feeling made even more abstract by inner confusion, balancing between reality and a dream-like state. Or not understanding whether you are dreaming while awake or the other way around. Press photographer Marianne Loorents is the mother of a small child and has photographed her sleeplessness – her constant state at the moment. The photographer is able to see and record. A dissolving drop of breast milk is a nuclear explosion of sleeplessness. States and situations that can't be staged around oneself are simple, but expressive, visual findings.

I am on maternity leave
I have not rested for 447 nights in a row
my child is 1 year and 3 months old and I love him more than anything
night
I have just fallen asleep when I have to wake up again
have not fallen asleep, but need to wake up again
and again
only an hour since waking up last and I need to get up
night after night
I wake up in the morning and am more tired than I was when
I went to bed
sleepiness, immense sleepiness
I am in my grey bubble alone and never alone
new day and new night
everything happens again
night and day, all the same
447
my only wish is to rest
you give so much of yourself that you almost do not exist
shhh! I shouldn't be talking about problems because all moth-
ers have to be active and happy supermums
if only I could sleep
sleep
I try to talk about my exhaustion. "It's OK!" The worst way of
consoling
I dissolve
I do not think I exist anymore
448

Marianne Loorents
Emapuhkus
Maternity Leave

Mina olen aednik

I AM THE GARDENER

Fotod ja tekst / Photos and article: Kaari Saarma

Mida tähendab olla aednik? Kas see tähendab kasvatada kartuleid, harida peenraid, kitkuda umbrohtu, rajada kastmisüsteeme ja kõndida roosiaias, valge seelik seljas? Metafüüsilisem tähendus on õppida olema oma elu aednik. Olla loomulik. Olla päris mina. Kasvada tundlikult ja tähelepanelikult ning lasta ka teistel enda ümbruses kasvada, omas tempos, oma vigadega. Karjatades ja kastes ennast täie teadlikkusega, võttes vastutuse oma elu eest endale. Olla oma elu aednik pole alati lihtne, sest ühiskond kasvatab meid tihti hoopis teistsuguse aia aednikuks.

Juba vana eestlane on olnud elutark aednik, öeldes: „Mida külvad, seda lõikad.“ Sest lõigata tuleb ka. Ühel hetkel tuleb võtta maha oma lemmikkask, mis on pikselt löögi saanud, ning eemaldada verandalt herilaspesa. Rügada tuleb ka, aga rõõmuga. Rahu tuleb samuti anda, üle harida pole mõtet ei ennast ega oma aeda. Terve laiskus on väga tervislik. Liiga palju rügedes jääd ruttu vanaks ja sul ei ole mahti elu üle hämmastuda.

Valdur Mikita on öelnud, et maakodu on siinse inimese teadvuse kiirendi. Et meie loomeinimeste parimad teosed on sündinud maal, olgu see siis muusika, luule või käsitöö. Iga aastaga tunnen enam ja enam, kuidas see ütlus on tõsi.

Eestlane võib elada suvel päris lihtsas onnis, aga aed on tal tihti uhkem kui mõne teise maa keisril. Ka minu lugu inimesena algab ühest aiast ja ühelt verandalt, ühe maalilise jõe ürgoru nõlvalt Põhja-Eestist Rutja külast. Mind toodi sinna esimest korda juba mõnekuusena ja ega ma seal kuskile suurt kaugemale ole jõudnud, kuigi igal aastal teen maailmas kaugeid ringe oma reisirõõmuks. Aga suurema osa aastast veedan ikka sellesama kohiseva jõe ääres. Kodus. Samal verandal ikka imestades, kuidas on see kõik võimalik, et olen sellisesse looduslikku iluaeda sattunud.

Mind paeluvad kodu ja loodus ning eriti nende kohtumine ilma selgete piirideta. Aed, mis läheb sujuvalt üle põlluks või metsaks. Aed, mille ümber pole piiravat kõrget tara, kui, siis sümbolne kaunis puitaed, mille vastu võib nõjatuda sõbraga vesteldes. Aed, kus ilusa ilmaga elan ja kus alati leian nokitsemist, et ainult mitte tuppa minna. Tuppa lähen alles viimases

What does it mean to be a gardener? Does it mean growing potatoes, tending to flower beds, pulling out weeds, building irrigation systems and walking in a rose garden, wearing a white skirt? A more metaphysical definition would be that it is learning how to be the gardener of one's own life. To be natural. To be truly myself. To grow in a sensitive and attentive way, allowing others around oneself to grow, at their own pace, making their own mistakes. By herding and watering oneself with full mindfulness one takes responsibility for one's own life. Being the gardener of one's life is not always easy because society often raises us to garden a completely different garden.

Old Estonians were wise gardeners, saying: "You reap what you sow." Because you also need to reap. At one moment you need to cut your favourite birch, which has been struck by lightning, or remove a wasps' nest from your porch. You also need to work hard, but with joy. You also need to let things rest, there is no point in over-cultivating either yourself or your garden. Healthy laziness is very advantageous. Working too hard makes you grow old quickly and you have no time to be amazed by life.

Valdur Mikita has said that a country house is the accelerator of the consciousness of our people. The best works of our creative people have been born in the countryside, be it either music, poetry or handicraft. Every year I feel more and more that this saying is true.

During the summer, an Estonian may live in a quite simple shack, but often their gardens are grander than the ones of emperors of some other lands. My story as a person also begins with a garden and a porch, on the shores of a picturesque river valley in Rutja village, northern Estonia. I was taken there for the first time when I was only a few months old and I have not gone far from there, even though I make distant rounds on my world travels every year. I still spend most of the year by the same rumbling river. At home. On the same porch, still wondering how it is possible that I have ended up at such a natural beautiful garden.

I am captivated by home and nature, especially when they meet without strict borders. A garden, that smoothly

Kaari Saarma
Usu vabadus
Freedom of Faith

Kaari Saarma
Allikaline
Springlike

hädas, kui on juba täiesti pime või külm. Suvel see tähendab, et mitte kunagi. Tegelikult ikka lähen, tõmban pimendava ruuloo akna ette ja asun ritsikate kontserdi saatel pilte töötlemas. Maakodu on süüvinud minu alateadvusse kui müstiline lapsepõlve muinasmaa, kui igavene suvi, kui põnev juturaamat, mida vihmade ilmaga pole võimalik jätta pooleli. See koht on minu teadvuse kiirendi.

Meie saun, meie loodus, meie mets ja meie aed on olnud need kaitsjad, et eestlastest pole kunagi saanud päris kristlasi. Ikka oleme pigem metsa poole paganad kõige paremas mõttes. Enamik religioone on ajaga vaeseks ja katkiseks muutunud, sest kui algne puhas õpetus saab enda ümber institutsiooni, siis ühendus tõeni on juba kaduma läinud. Kui religioonides ja institutsioonides on võimalik pettuda, siis saunas, puhtas südames ja puhtas looduses mitte. Kõige ilusamad ja tõesemad

turns into a field or forest. A garden without a restricting fence, unless it is a symbolic wooden picket fence you can lean against while talking to a friend. A garden, where in nice weather I always find something to do just to avoid going indoors. I go indoors only when I have to, when it is completely dark or cold. In the summer this means never. Actually I do go inside, pull the binds down and begin processing photos while listening to a concerto by crickets. The country house has fixated itself in my subconscious as a mystical fairy tale land of my childhood, as an eternal summer, a captivating storybook you are unable to put down on a rainy day. This place is the accelerator of my consciousness.

Our sauna, our nature, our forest and our garden have been the protectors preventing Estonians from becoming true Christians. We are rather heathens of the forest in the

Kaari Saarma
Ja siis naaseb maailma hiilgus
And then the Glory of the World Returns

kirikud on avatud taevaga. Kus liturgia või palvus on rohtunud. Kus maausk siseneb tagasi kirikusse. Sest nii on aus, õige ja loomulik.

Fotograaf Kaari Saarma ja kunstnik Mathura ühine näitus „Mina olen aednik“ (2019) heidab tunnetusliku pilgu inimese võimalusse olla iseene aednik. Näitust on eksponeeritud Rapla kaasaegse kunsti keskuses, Viinistu kunstimuuseumis ja Pärnu teatri galeriis.

best sense. Most religions have become poor and broken in time because if the initial teachings are surrounded by institutions, the connection with truth is lost. While it is possible to be disappointed in religions and institutions, it is impossible to be disappointed in the sauna, a clean heart and clean nature. The most beautiful and true churches have an open sky and liturgy or prayers are covered with grass. Where natural religion enters the church again. Because it is honest, right and natural.

The exhibition of photographer Kaari Saarma and artist Mathura titled *I Am the Gardener* (2019) takes a look at the possibility that a person can become his/her own gardener. The show has been exhibited at the Rapla Centre of Modern Art, Viinistu Art Museum and Pärnu Theatre Gallery.

Kaari Saarma
Ootus
Anticipation

Kaari Saarma
Vaadata küünalt
Look at the Candle

Sakraalne valgus

SACRED LIGHT

Fotod: Jari Jetsonen

Tekst / Article: Kristel Schwede

Soome fotograaf **Jari Jetsonen** esitleb oma näitusel „Le Corbusier & Alvar Aalto. Peegeldused“ (Eesti arhitektuurimuuseumis 18.01.–29.03.2020) kahe näiliselt vastandliku arhitekti kokkupuutekohti, vormilisi ja ideelisi sarnasusi nii nende projekteeritud hoonetes kui ka mõttemaailmas. Loominguliselt on peetud Le Corbusieri pigem ratsionaalseks teoreetikuks ning Aaltot keskkonnast ja kultuurist inspireeritud elamuslike ruumide loojaks. Jetsoneni tõlgendus nende loomingust näitab, et jäikade liigituste või ühendavate seoste loomine sõltub tihti tõlgendaja valmisolekust märgata ühisosa.

Jetsoneni sõnul on Le Corbusier ja Aalto mõlemad valguse meistrid. Valgusel on oluline osa arhitektuuri funktsiooni väärtustamises ja selles, kuidas inimesed arhitektuuri tajuvad. Pole tähtis, kas ehitise toob esile looduslik või tehisvalgus – valgus on see, mis võimaldab näha ja hinnata ehitise ilu, juhvides tähelepanu värvidele, vormile ja tekstuurile. Mahuka näituse paljude arhitektuuriobjektide hulgas valisime seekord välja pühakojad ja sakraalse valguse, keskendudes eelkõige Le Corbusieri projekteeritud kabelitele Prantsusmaal.

Jetsoneni huvi pühakodade vastu sai alguse 17 aastat tagasi, kui tema ema pärast pikka haigust lahkus. Fotograaf astus leinaajal pea iga päev sisse mõnda kirikusse ning leidis end läbi kaamerasilma uurimas ja jäädvustamas pühakodade valgust ja hingust. Teema osutus nii oluliseks, et kõik teised, pooleli olevad projektid jäid mõneks ajaks kõrvale. Jari Jetsoneni abikaasa Sirkkaliisa, kes on tema partner näituste ja raamatute tekstide koostamisel, on võrrelnud püha ruumi ning sellega seotud valgust järgmiselt: „Pühaduse mõiste on inimese jaoks oluline. See esindab organiseeritud tegelikkust elu kaose kõrval. Hirm, jõud, energia, mõistatus, külgetõmme, mõõtmatus ja alandlikkus on pühadusega seotud tunded. See on samaaegselt müstiline, põnev ja hämmastav kogemus, mil individuaalne kohtub universaalsega ja loob võimaluse olla ühenduses teise maailmaga väljaspool argipäeva. Ka arhitektuur kui organiseeritud reaalsus võib olla püha kogemuse loojaks, kui ruumi olemuses on omadused, mis puudutavad emotsionaalselt.“

2020. aasta sügisel valmib Jari Jetsonenil fotoraamat „Alvar Aalto Churches“. Tegemist on fotograafi kolmanda raamatuga Aalto arhitektuurisarjas, kuhu kuuluvad „Alvar Aalto Houses“ ja „Alvar Aalto Libraries“.

At his “Le Corbusier & Alvar Aalto: Reflections” exhibition (Estonian Museum of Architecture 18.01.20–29.03.2020) Finnish photographer **Jari Jetsonen** presents the meeting points of two seemingly contradictory architects and their formal and conceptual similarities. Creatively, Le Corbusier is regarded as a rational theorist and Aalto a creator of environmentally and culturally inspired spaces. Jetsonen's interpretation of their creations shows that the establishment of rigid classifications or unifying relationships often depends on how willing the interpreter is to notice a commonality.

According to Jetsonen, Le Corbusier and Aalto are both masters of light. It does not matter whether the building is lit naturally or artificially – it is light that allows you to see and appreciate the beauty of the building by drawing attention to its colours, shapes and textures. From the many architectural objects in this extensive exhibition, we selected sanctuaries and sacred light, focusing in particular on the chapels designed by Le Corbusier in France.

Jetsonen's interest in sacred spaces began 17 years ago when his mother died after a long illness. As part of his mourning process, Jetsonen entered a church almost every day and found himself exploring the light and soul of these buildings through the camera eye. The topic turned out to be so important that all other on-going projects were temporarily abandoned. Sirkkaliisa, Jari Jetsonen's wife, who writes texts for Jetsonen's exhibitions and books, has compared the sacred space and the light associated with it as follows: “The concept of holiness is important to humans. It represents organised reality alongside the chaos of life. Fear, power, energy, incomprehension, attraction, immeasurability and humility are feelings of holiness. It is at the same time a mysterious, exciting and amazing experience where the individual meets the universal and creates the opportunity to connect with the other world outside of everyday life. Architecture as an organised reality can also create a sacred experience in which the nature of space has qualities that touch you emotionally.”

Jetsonen's third photo book in the Aalto architecture series, *Alvar Aalto Churches*, is due for publication in autumn 2020, to go alongside *Alvar Aalto Houses* and *Alvar Aalto Libraries*.

Jari Jetsonen
Le Corbusier. Sainte Marie de La Tourette
1953-1961, Évieux, Rhône-Alpes, France

Jari Jetsonen
Alvar Aalto. Church of the Three Crosses 1958,
Vuoksenniska, Imatra

Jari Jetsonen
Le Corbusier. The Chapel of Saint-Pierre 2006,
Firminy, France

Epp Kubu: valgus on tarkus

EPP KUBU: LIGHT IS WISDOM

Fotod / Photos: Epp Kubu
Küsis / Interview: Kristel Schwede

Epp Kubu (1982) on vabakutseline visuaalkunstnik, filmitegija ja stsenograaf. Ta on õppinud Tallinna Ülikooli Balti filmi- ja meediakoolis (BMF) mängufilmioperaatori erialal ja kunstiakadeemias interdistsiplinaarseid kunste ja stsenograafiat. Kunstnikuna on ta katsetanud erinevate (ühiskonnakriitiliste) nüüdiskunsti väljunditega: kohaspetsiifilise installatsiooni, performance'i ja videokunsti. Positiiv uuris, milline oli kunstniku teekond fotoseeria ja näituseni „Paralleelne kiir“.

Kuidas „Paralleelne kiir“ valmis?

Tegemist on väljapanekuga fotodest, mida olen mitme aasta jooksul intuiitiivselt, tunde ajel teinud. Pildistades ma ei mõelnud, et teen näituse, need on mu igapäevased tähelepanekud valgusest. Olen obsessiivne valguse ja peegelduste vaatleja, kes jälgib naudinguga, kuidas aknast tuppa langev valguskiir liigub ruumis eri suundadesse, korjab üles värve ja projitseerib need nahale. Näitusel on nii miksitud, filmivõtetele leitud kaadritagused olukorrad kui ka lihtsalt elust võetud hetked. Lasin seekord alateadvusel voolata ja vältisin sotsiaalset, ühiskonnakriitilist kunstnikupositsiooni.

Millal märkasid, et valguse taustaroll on asendunud millegi sulle tähendusrikkamaga?

Valgus on elu allikas, samamoodi nagu vesi ja õhk. Päikesevalguse iseloom ruumis stimuleerib ja mõjutab tajusid, meeleolu ja heaolu. Valgus joonistab välja vorme, materjale, pindu, rütme ja ajalugu. Päikesevalguse peegelduste ja varjude jälgimine inspireerib mind.

Valgust hakkasin rohkem märkama, mõistma ja ise looma, kui läksin BFM-i õppima operaatori erialale. Minu pilku suunasid õppejõud ja kursusekaaslased, kellega hakkasime katsetama, kuidas päikesest kiirgavat ja pilvedest peegelduvat valgust või inimese loodud lambivalgust jäljendada kino vahenditega. Kuna kaamerasilm pole nii tundlik kui inimese silm, siis on vaja kaadri eksponeerimiseks ja ruumilisuse saavutamiseks lisavalgust. Valgus filmis ja fotograafias on vahend, et luua atmosfäär loole, et filmitavad või pildistatavad objektid taustast eraldada, anda teada meie tajudele nende objektide värvidest ja vormidest ning tekitada lamedale fotopaberile või

Epp Kubu (1982) is a freelance visual artist, filmmaker and scenic designer. She has studied at the Baltic Film and Media School (BFM) majoring in feature film camerawork and at the Academy of Arts majoring in interdisciplinary arts and scenic design. As an artist, she has tried out different (society critical) modern art outputs: location specific installation, performance and video art. Positiiv asked about her path to the photo series and exhibition *Parallel Ray*.

How did *Parallel Ray* come to be?

The exhibition consists of photos that I have taken over the course of several years intuitively and spontaneously. When taking the photos I did not think about compiling and exhibition, these are my everyday observations of light. I am an obsessive observer of light and reflections who enjoys watching how a ray of light falling from the window into the room moves in different directions in the room, picks up colours and projects them on the skin. The exhibition mixes both behind the scenes situations from film shoots and also moments simply taken from life. This time I allowed my subconscious to flow to avoid the social, socially critical position of the artist.

When did you notice that the background role of light has been replaced by something more meaningful for you?

Light is the source of life just as water and air. The nature of sunlight in a room stimulates and affects senses, mood and well-being. The light draws out forms, materials, surfaces, rhythms and history. Observing the reflections and shadows of sunlight inspires me.

I began to notice, understand and create light more when I studied camerawork at the BFM. My gaze was guided by lecturers and course mates, with whom I began testing how light that radiates from the sun and reflects from the clouds, or how artificial light created by humans can be mimicked by cinematic tools. As the eye of the camera is not as sensitive as the human eye, exhibiting a frame and achieving dimensionality requires additional light. Light in film and photography is a tool for creating an atmosphere for a story or to separate

Epp Kubu
Paralleelne kiir
Parallel Ray

kinoekraanile kolmemõõtmeline kujutis. Võib isegi öelda, et valgus on tarkus, mis annab teavet ümbritsevate keskkondade kohta, ja pimedus peidab need.

Kui ei ole valgust ja midagi pole näha, hakkab tööle fantaasia. Tekivad kahtlused, et midagi võib juhtuda. Pimeduses on müstika. Kinos ja fotograafias on kaadrite valgustamine osav petmiskunst. Inimese tajude petmine.

Kas „valgusekolleksionäärina” on sinu meelest loomuliku valguse maagial või tehnilise valgusega loodud atmosfääril erinevus?

Minu jaoks pole eriti vahet. Tehnilise valgusega võib saavutada loomuliku päikese- või kuuvalguse atmosfääriga väga sarnaseid tulemusi. Lampidega saab luua ka valgust, mida looduses ei esine, midagi täiesti uut. Näiteks, kui võtteplatsil on üles pandud valguspilt ja kinokaamera otsib oma objekti ning vaatab ühes kindlas suunas, siis mulle pakub huvi vaadata oma fotoaparaadiga teises suunas, kus on ka valguspilt, kuid see on juhuslikult tekkinud.

Päikesevalgus muutub kiiresti ja seda tabada kinokaamerasse „kuldse tunni” ajal, mis kestab vahel vaid 20 minutit, pole piisav aeg, et kaader ära filmida. Tehnilise valguse eelis on filmivõtetel olukordades, kus on vaja üht valguspilti hoida aja jooksul pikalt samasugusena, et jõuaks ära filmida stseenid ja et hiljem montaažis need kaadrid ühilduksid ka valguse mõttes.

Mil viisil mõtestad valguse muutlikku olemust ja fotograafiat kui meediumi?

Meile tundub, et päike liigub, kuigi tegelikult liigub maa-ker ja meie koos sellega.

Lugesin kuskilt, et päikesevalguse tugevus ja iseloom meie planeedi suhtes pole väga muutlik, see muutub vaid iga 11 aasta tagant. Muutub ilmastik. Meie ruumitaju teiseneb, kui pilved liiguvad päikese ette ja atmosfäär sekunditega muutub, olles ühel hetkel helge ja kutsuv, teisel pime ja hirmuäratav.

Ilma valguseta poleks ka fotomeediumi, mis põhinebki valguse püüdmisel kaamerasse ja selle muundamisel kujutiseks.

Epp Kubu näitus „Paralleelne kiir” on avatud galeriis Positiiv 9.–28.03.2020.

the objects being shot from the background, to let our senses know of the colours and forms of these objects and to create a three-dimensional image either on photo paper or the cinema screen. It may even be said that light is the wisdom that gives us information about the surrounding environments and darkness hides them.

When there is no light and nothing can be seen, imagination will begin working. There is the suspicion that something could happen. Darkness is mysterious. In cinema and photography, lighting the frame is a skilful art of deception. Deception of the human senses.

Do you as a ‘collector of light’ see differences between the magic of natural light or an atmosphere created by technical light?

For me, there is not big difference. Technical light can achieve results very similar to the atmosphere of natural sunlight or moonlight. With lamps, it is also possible to create light that does not occur in nature – something completely new. For example, if a light image has been set up at the filming location and the camera is searching for its object and looking in a specific direction, then for me it is interesting to take my camera to the opposite direction which also has a light image, but an accidental one.

Sunlight changes quickly and catching it with a film camera during the ‘golden hour’, which sometimes only lasts for 20 minutes, is not enough to shoot the scene. The advantage of technical light when shooting films is in situations when the same light image has to be maintained for a long period so that when editing the shots have uniform lighting.

In what way do you interpret the fickle nature of light and photography as a medium?

To us it seems that the sun is moving, while actually the Earth is moving and we move with it.

I read somewhere that the strength and nature of sunlight in relation to our planet does not change much, it changes only in every 11 years. The weather changes. Our sense of the space changes when the clouds move in front of the sun and the atmosphere changes in seconds, being light and inviting in one moment, and dark and scary in the next.

Without light, the medium of photography would not exist as it is based on catching light with a camera and turning it into an image.

Epp Kubu’s exhibition Parallel Ray is open at the Positiiv gallery from 9 to 28 March 2020.

Epp Kubu
Paralleelne kiir
Parallel Ray

Epp Kubu
Paralleelne kiir
Parallel Ray

Millal nad magavad?

WHEN ARE THEY SLEEPING?

Fotod: Martin Buschmann
Tekst / Article: Kristel Schwede

Valgusreostus on vastuoluline nähtus. Astroloogid on pahased, et linnade ja asulate valguskuma takistab nende tööd tähistaeva uurimisel. Loodusteadlased hoiatavad, et valguspiiride hägustumine päeva ja öö vahel lööb sassi elusolendite bioloogilise rütmi. Hilised töölt tulijad on aga õnnelikud, et nende teekond linnakoju on turvaliselt palistatud tänavalam-pide ja valgustatud hoonetega. Kust läheb piir valgusmugavuse ja valgusreostuse vahel?

Martin Buschmann kaardistas oma projekti „Millal nad magavad?” raames Tallinna öiste kaubandustänavate ja ühistranspordipeatuste reklaamvalgustust. Algselt keskkonnan-kriitilisena kavandatud dokumentaalne uurimus teises aga pilditöötuse käigus veidi irooniliseks, film noir õhustikuga kunstiprojektiks. „Katki hammustatud” tuntud kaubamärkide valgustatud logod on kui äraspidised vihjed edasiseks uurimistöök ja mõttearenduseks. Milliseks täpselt, jääb juba vaataja otsustada.

Kell on kaks öösel. Mõni üksik auto sõidab mööda, inimesi pole näha. Enda elu muutma kutsuvad reklaamid tühjades bussi ootekodades võimenduvad magavas linnas absurd-suseni. Suur parkla kaubanduskeskuse ees on autodest tühi, keskuse valgusreklaamid peegelduvad sooja talve veelompidest ja hajuvad maaliliseks akvarelliks. Kus on inimesed kelle jaoks see valgusetendus on korraldatud? Ilmselt magavad kodus. Võib-olla on nende uni rahutu, sest kartliku autoomanikust naabrimehe uus liikumisanduriga prožektor plöksatab iga mööduva kassi peale põlema ja uhab magamistoa ähvardava valgusega üle. Huvitav, kas naabrimees hüppab iga kord valgussignaali peale voodist üles, et olukorda kontrollida? Kui ta seda ei tee, mis mõte siis süsteemil on? Mis mõte on öösel suletud kaubanduskeskustel hiidreklaamida oma nime või seal müüdavaid kaubamärke? Kas sissepääsude juures olevast turvalgustusest ei piisa?

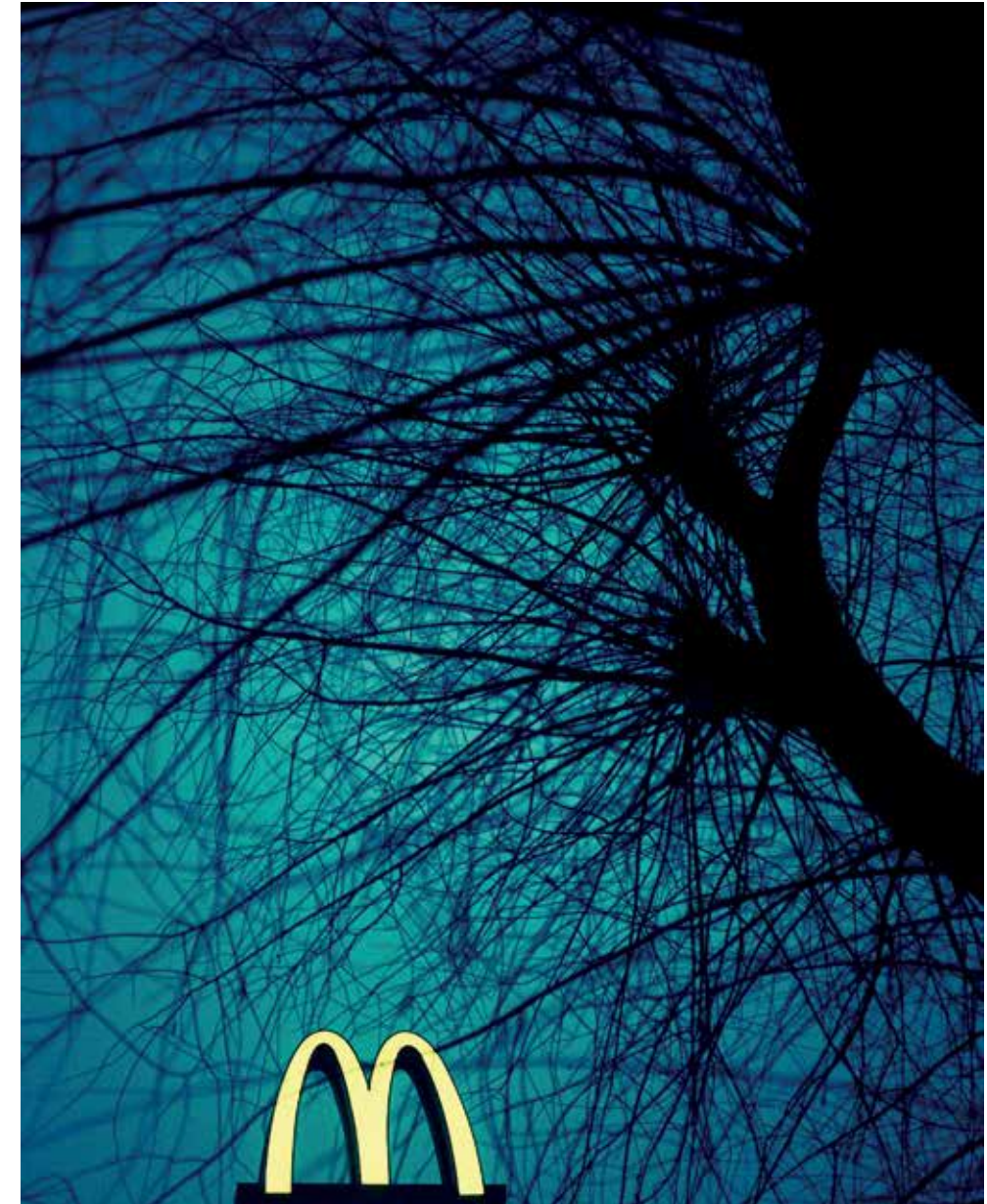
Valgus loob visuaalse ühenduse välismaailmaga ja annab turvatunde. Veel paarkümmend aastat tagasi tegeldi valgusuuringutes eelkõige kunstliku valgustuse otsimisega erinevate ülesannete täitmiseks. Nüüdseks on päevakorda kerkinud küsimused kunstliku valguse ebasoodsa mõju kohta inimese tervisele ja leitud, et valgus ei mõjuta üksnes seda, mida ja kuidas me näeme, vaid ka mitmeid teisi organismi protsesse, millest üheks tähtsamaks on ööpäevarütm.

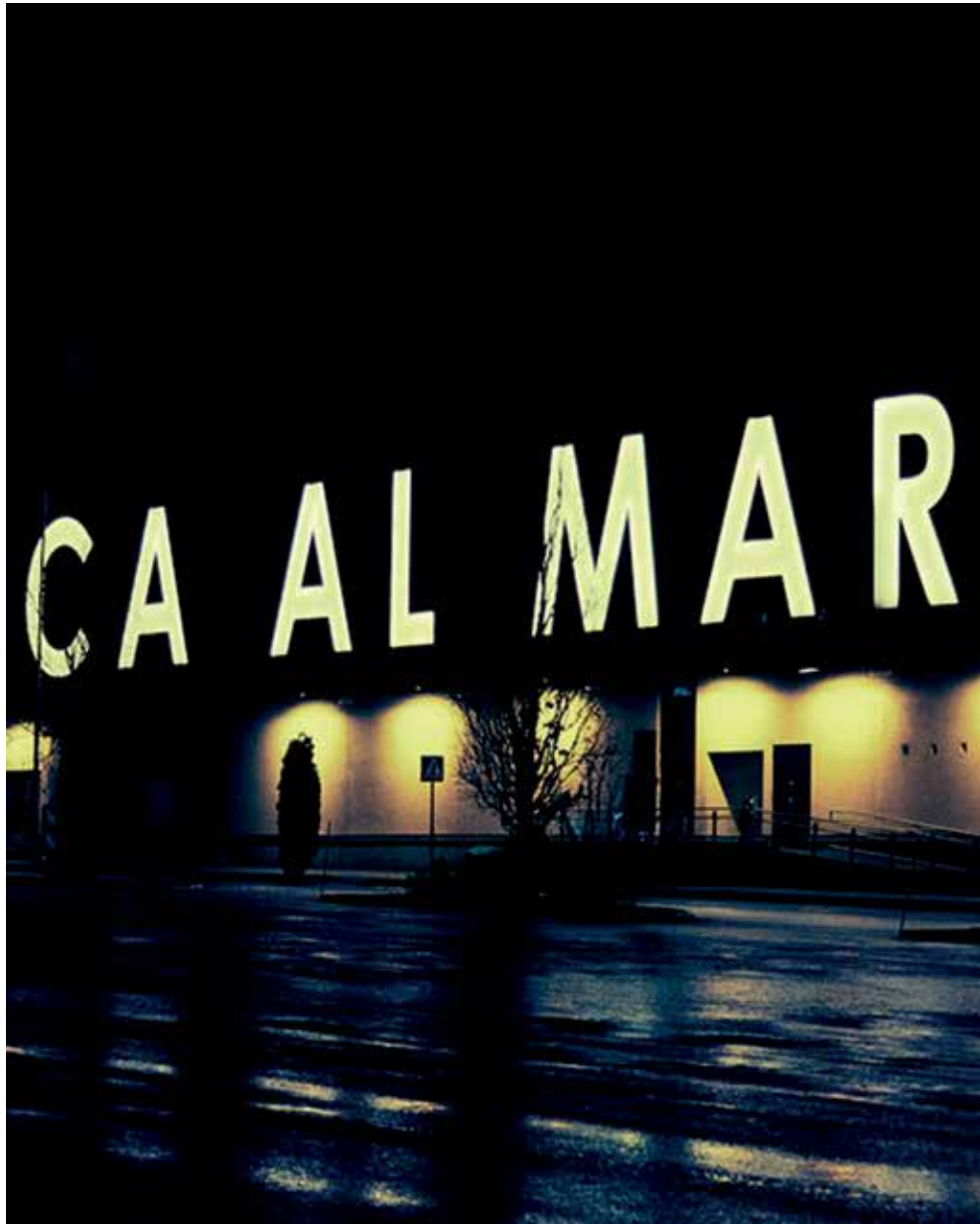
Light pollution is a controversial phenomenon. Astrologers are angry that the glow of cities and settlements hinders their work exploring the starry sky. Scientists warn that the blurring of light boundaries between day and night will upset the biological rhythms of living creatures. Late movers, however, are happy that their journey to their townhouse is safely lined with street lamps, plus advertising and illuminated buildings. Where is the boundary between light comfort and light pollution?

Martin Buschmann mapped the advertising lights of Tallinn's nightly shopping centres and public transport stops as part of his "When Are They Sleeping?" photo project. Originally designed as an environmental critique, the documentary study turned into an ironic film noir art project during image processing. The bitten illuminated logos of well-known shopping centres are like hints for further research and development. What exactly is left to the viewer to decide.

It's two o'clock in the morning. A few random cars pass by, there are no people. Advertisements calling for a change of life in empty bus lounges are amplified to absurdity in a sleeping city. The large parking lot in front of the shopping centre is empty of cars, the centre's light commercials are like warm winter waterfalls, fading into picturesque watercolours. Where are the people for whom this light show is organised? Probably sleeping at home. Perhaps their sleep will be restless, like the motion detector of a nervous car owner that snaps on every passing stray cat, filling the bedroom with flashes of fire and threatening light. Does the neighbour jump out of bed to check the situation every time he sees this light? And if he doesn't, what's the point of the system? What's the point of supermarkets giantadvertising their name or the brands they sell when they too are closed at night? Isn't security lighting at the entrance enough?

Light creates a visual connection with the outside world and provides a feeling of security. Until some twenty years ago, light research focused primarily on finding artificial lighting for various tasks. Today, questions have been raised about the adverse effects of artificial light on human health – light has been found to affect not only what we see and how we see it, but also many other processes in the body, one of the most important of which is circadian rhythm.

Martin Buschmann
Millal nad magavad?
When are they Sleeping?

Eikuhugi

NOWHERE

Fotod / Photos: Andres Teiss
Tekst / Article: Martin Buschmann

Linna peal olid kõlakad, et **Andres Teiss** oli olnud teel Eikuhugi. Mõte tundus hea, arvestades tänapäevast kiiret tempot, kus me kõik oleme KUHUGI teel. Otsustasin ka Eikuhugi minna – see oli lihtne, tuli vaid seada sammud galeriisse Positiiv.

Vaadates hetkeks ajas tagasi tema eelmist näitust „Olev. Tulev. Minev”, oskasin oodata midagi seoses liikumise ja tänavaga. Samuti julgesin enesekindlalt arvata, et tegemist on küll huvitava, kuid pigem traditsioonilise tänavafotograafia näitusega. Teiss aga näitas mulle pikka nina.

Näitus „Eikuhugi” esindas hoopis teistsugust Teissi. Abstraktse tänavavalguse virvarr, mis vaatajat vastu võtab, on meelele ja paneb pea pisut pööritama. Vaatad ja mõtled, et oled sattunud Njuu Jorki Ajaruudule, aga ei, pildid on tehtud ju Tallinnas. Vist. Mingil hetkel adud, et „Eikuhugi” ongi näitusele kõige täpsem pealkiri. Sa oledki ei kusagil. Pole Tallinna, pole New Yorki. On suurlinnadele iseloomuliku tuledesära segadusse ajav keeris.

Fotodelt peegelduv sihitu kulgemine on endasse haarav. Kõik kaob ja tuleb ringiga tagasi, et siis uuesti kaduda. „Olev. Tulev. Minev” kehtiks ka praeguse näituse puhul, kuid see kõlaks pigem tulev-olev-minev-tulev-olev-minev. Fotodelt kiirgav tempo on lihtsalt niivõrd kiire. Selle kõige kõrvalt poeb pähe hoopis üks teine mõnus mõte. Vabadus ja rõõm. Ja seda just fotograafi pilguga vaadatuna. Võib-olla peab selleks teadma ja mõistma fotograafide (vähemalt osade) sisemaailma. See, mis fotodelt vastu vaatab, pole töö. Ma ei pea silmas, et seeriaga poleks vaeva nähtud, see lihtsalt pole olnud kohustus. See on miski, mida fotograafiametit pidav inimene teeb lõõgastumiseks. Meil kõigil (fotograafidel) on selleks omad vahendid ja Teissi tants valgusega on parimaks näiteks. Sa võtad kaamera ja lihtsalt oled, imed ümbritseva endasse ning valad selle piltide kujul välja. Endale, mitte kellelegi teisele.

Et fotokaamera muutuks osakeseks sinust, on õpitav. Klassikaline tänavafoto on samuti õpitav ja jäljendatav. Kuid fotograafi abstraktne sisemaailm on midagi, mida jäljendada ei saa. Me võime paika panna mõned reeglid ja üritada jäljendada Teissi, kuid lõpptulemus ei oleks sama.

Kokkuvõtteks, kui te Teissi Eikuhugiga kaugele ei jõua, soovitan võtta ette isiklik retk Eikuhugi. Sellelt teekonnalt võib leida nii mõndagi põnevat.

There were rumours flying around the city that **Andres Teiss** was on his way to Nowhere. The idea seemed good considering that in today's fast-paced world we are always on our way to SOMEWHERE. I also decided to go Nowhere – it was unexpectedly easy as I only had to walk to the Positiiv gallery.

Looking back for a moment at his previous show *Being. Coming. Going*, I expected something related to movement and the street. At the same time I was quite confident that it was going to be an interesting, but rather traditional, exhibition of street photography. Teiss, however, proved me wrong.

The *Nowhere* exhibition, showed me a completely different Teiss. The medley of abstract street lighting that greets the viewer is wild and makes your head spin a little. You look at it and think that you have ended up on Times Square in New York, but the photos were taken in Tallinn. Probably. At some point you realise that *Nowhere* is a most appropriate title for the exhibition. You are nowhere. There is no Tallinn, there is no New York. There is the confusing vortex of shining lights characteristic of large cities.

The aimless movement reflected on the photos is enticing. All disappears and comes back, only to disappear again. *Being. Coming. Going* would also be applicable to this exhibition, but it would be more like coming-being-going-coming-being-going. The tempo radiating from the photos is just so fast. Aside from all this, another nice idea gets into your head. Freedom and joy. Particularly from the perspective of the photographer. Maybe for that you need to know and understand the inner workings of (at least some) photographers. What is looking back at you from the photos is not work. I do not mean that a lot of work has not been put into the series, only that it has not been an obligation. It is something a person working as a photographer does for fun. All of us (photographers) have our own means for doing so, and Teiss' dance with the light is the best example. You take your camera and let yourself just be. For yourself, not anyone else.

You can learn to make the camera a part of you. You can also learn and mimic classic street photography however unique it may be. But the photographer's abstract inner world is something you cannot mimic. We may set some rules and try to mimic Teiss, but the end result would not be the same.

Martin Buschmann: All in all, if Teiss' *Nowhere* does not take you far, I recommend taking a personal trip to Nowhere. On that journey, you may discover exciting things.

Andres Teiss
Eikuhugi
Nowhere

Praegu on igavik

NOW IS ETERNITY

Foto / Photo: Haide Rannakivi
Küsis / Interview: Kristel Schwede

Haide Rannakivi on Pärnus tegutsev fotograaf, kes sai Positiivi eripreemia tänavuse Fotofesti raames korraldatud konkursil „Pärnumaa foto“.

Fotofesti alapealkiri oli seekord „Viga süsteemis“. Haide Rannakivi võidufoto „Now is eternity“ on veidi tüdinud ilme-ga teismelisehakatise portree, mis jäi silma sümbolite tiheduse ja festivali teemale loomingu lähenemise poolest.

Haide, miks sa pildistad inimesi?

Peegelduse pärast, mida ma nende silmist näen. Kui nad lähevad lõpuks lahti ja soojaks, tekib nii mõnus tunne. Portreeterimine on väga intiimne protsess. Mulle on tähtis, et rõõm oleks mõlemapoolne. Nad annavad alati tagasisidet, mis on kas õnnestav või siis õpetlik.

Väga meeldib ka ringi hulkuda, otsida/leida varjude, värvide ja materjalide mustreid ja abstraktseid kompositsioone. Vahet pole, kas kaameraga või ilma, olen lakkamatus kadreeringu otsimise seisundis.

Kas oled kannatlik fotograaf-lavastaja või armastad jäädvustada elu enese poolt kaamera ette saadetud hetki?

Vahel arvan, et olen Liivimaa kõige kannatlikum inimene/pildistaja, aga tegelikult pole see päris nii, ikka teatud piirini. Pigem lavastan – meelevaldselt, aga heatahtlikult. Kui on mõte, mis tiksub peas, siis varem või hiljem leiab see tee realiseerumiseks. Mõtteid jagub, nende lummuses magan tihti maha elu enese poolt ette saadetud hetked. Ma ei käi jahil, kaameraga käin mõtisklemas.

Kes on sinu portreefotode modellid?

Igasugused huvitavad inimesed. Õnneks tulevad nad viimasel ajal ise minu juurde.

Haide Rannakivi is a Pärnu-based photographer who received *Positiiv*'s special award at the *Pärnumaa Photo* contest organised within the *Fotofest 2020* photo festival.

The subtitle of this year's *Fotofest* was "Error in the System". The winning work, "Now is Eternity" by Haide Rannakivi, is a portrait of a slightly bored young adolescent that stood out for its rich symbolism and a creative approach to the topic of the festival.

Haide, why do you take photos of people?

Because of the reflections I see in their eyes. When they finally warm up and open up to me, it feels really good. Portraits are created through a very intimate process. It is important to me that the pleasure goes both ways. People always give me feedback which brings either happiness to me or teaches me something.

I also enjoy roaming around, looking for or finding patterns in shadows, colours and materials, and abstract compositions. It doesn't matter whether I have my camera or not, I constantly seek frames to shoot.

Are you a patient photographer/director or do you prefer capturing the moments sent by life itself to your camera?

Sometimes I think I'm the most patient photographer in Livonia, but it's not like that really – up to a certain point. I'd rather direct, arbitrarily but good-heartedly. If I have a thought in my head, it will sooner or later find a way to materialise. I have many thoughts and, captivated by these thoughts, I often miss the moments life is indeed sending me. I don't go hunting, I wander around with my camera rather as contemplation.

Who are the models in your portraits?

All kinds of interesting people. Luckily, they've been finding their way to me lately.

Haide Rannakivi
Now is Eternity

Impressum

POSITIIV
Eesti fotoajakiri
Estonian Photo Magazine

VÄLJAANDJA
Publisher
Meediarong OÜ
Roo 21a Tallinn 10611 Estonia
positiiv.ee
www.facebook.com/FotoajakiriPositiiv

PEATOIMETAJA
Editor in Chief
Kristel Schwede
kristel@positiiv.ee

DOKUMENTAAL- JA PORTREEFOTO
Documentary and Portrait Photography
Annika Haas
annika@positiiv.ee

KEELETOIMETAJAD
Language Editors
Mare Nurmoja
Daniel Allen

TÕLGE
Translation
Titania Tõlked OÜ, Fotoaken MTÜ

KUJUNDUS
Layout
Fotoaken MTÜ

TRÜKK
Print
Aktaprint AS
www.aktaprint.ee

INFO JA MÜÜK
Info and sales
info@positiiv.ee

ÜKSIKNUMBRI HIND
Price per Issue
6 EUR

AASTATELLIMUS EESTIS
Pre-ordering in Estonia
4 numbrit / 4 issues 24 EUR

AASTATELLIMUS VÄLISMAAL
Pre-ordering outside Estonia
info@positiiv.ee

All photographs and texts are the copyright
property of the authors.

ISSN 1736-9053

Aitäh kõigile, kes kaasa aitasid!
Thank you to everyone who contributed to this magazine!

